

REGLUGERÐ EVRÓPUÞINGSINS OG RÁÐSINS (EB) nr. 761/2001**2004/EES/56/24****frá 19. mars 2001****um að heimila frjálsa aðild fyrirtækja/stofnana að umhverfisstjórnunarkerfi bandalagsins (EMAS) (*)**

EVRÓPUÞINGIÐ OG RÁÐ EVRÓPUSAMBANDSINS Hafa,

með hliðsjón af stofnsáttmála Evrópubandalagsins, einkum 1. mgr. 175. gr.,

með hliðsjón af tillögu framkvæmdastjórnarinnar ⁽¹⁾,með hliðsjón af álit efnahags- og félagsmálanefndarinnar ⁽²⁾,

að höfðu samráði við svæðanefndina,

í samræmi við málsmeðferðina sem mælt er fyrir um í 251. gr. sáttmálans ⁽³⁾, á grundvelli sameiginlegs texta sem sáttanefndin samþykkti 20. desember 2000,*og að teknu tilliti til eftirfarandi:*

1) Í 2. gr. sáttmálans er mælt fyrir um að meðal verkefna bandalagsins skuli vera að stuðla að sjálfbærum vexti innan bandalagsins og í ályktuninni frá 1. febrúar 1993 ⁽⁴⁾ er lögð áhersla á mikilvægi sjálfbærs vaxtar.

2) Í áætluninni „Fram til sjálfbæris“, sem framkvæmdastjórnin kynnti og samþykkt var í ályktun ráðsins frá 1. febrúar 1993, að því er almenn stefnumið varðar, er lögð áhersla á það hlutverk og ábyrgð fyrirtækja/stofnana að efla efnahag og vernda umhverfi innan bandalagsins.

3) Í áætluninni „Fram til sjálfbæris“ er hvatt til þess að umfang stjórnækja á sviði umhverfisverndar verði aukið og að notaðar verði markaðsaðferðir til að fá fyrirtæki/stofnanir til að hafa forystu á þessu sviði og ganga lengra en að uppfylla allar viðeigandi laga-skyldur varðandi umhverfið.

4) Framkvæmdastjórnin skal stuðla að samkvæmri stefnu í lagagerningum bandalagsins á sviði umhverfisverndar.

5) Reglugerð ráðsins (EBE) nr. 1836/93 frá 29. júní 1993 um frjálsa aðild iðnfyrirtækja að umhverfismála- og vistutæktarkerfi bandalagsins ⁽⁵⁾ hefur sannað gildi sitt við að stuðla að því að iðnaðurinn nái betri árangri í umhverfismálum.

6) Nýta ber reynsluna sem fengist hefur við framkvæmd reglugerðar (EBE) nr. 1836/93 til að auka getu umhverfisstjórnunarkerfis bandalagsins (EMAS) til að bæta heildarárangur fyrirtækja/stofnana í umhverfismálum.

(*) Þessi EB-gerð birtist í Stjtið. EB L 114, 24.4.2001, bls. 1. Hennar var getið í ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 16/2003 frá 31. janúar 2003 um breytingu á XX. viðauka (Umhverfismál) við EES-samninginn, sjá EES-viðbæti við *Stjórnartíðindi Evrópusambandsins* nr. 19, 10.4.2003, bls. 19.

⁽¹⁾ Stjtið. EB C 400, 22.12.1998, bls. 7 og Stjtið. EB C 212 E, 25.7.2000, bls. 1.

⁽²⁾ Stjtið. EB C 209, 22.7.1999, bls. 43.

⁽³⁾ Álit Evrópuþingsins frá 15. apríl 1999 (Stjtið. EB C 219, 30.7.1999, bls. 385), staðfest 6. maí 1999 (Stjtið. EB C 279, 1.10.1999, bls. 253), sameiginleg afstaða ráðsins frá 28. febrúar 2000 (Stjtið. EB C 128, 8.5.2000, bls. 1) og ákvörðun Evrópuþingsins frá 6. júlí 2000 (hefur enn ekki verið birt í Stjórnartíðindum EB). Ákvörðun Evrópuþingsins frá 14. febrúar 2001 og ákvörðun ráðsins frá 12. febrúar 2001.

⁽⁴⁾ Ályktun ráðsins og fulltrúa ríkisstjórna aðildarríkjanna, sem komu saman á vegum ráðsins 1. febrúar 1993, um stefnu- og framkvæmdaætlun bandalagsins í tengslum við umhverfi og sjálfbæra þróun (Stjtið. EB C 138, 17.5.1993, bls. 1).

⁽⁵⁾ Stjtið. EB L 168, 10.7.1993, bls. 1.

- 7) EMAS skal vera tiltækt öllum fyrirtækjum/stofnunum sem hafa umhverfisáhrif og vera úrræði þeirra til að stjórna þessum áhrifum og bæta heildarárangur sinn í umhverfismálum.
- 8) Í samræmi við dreiffræðisregluna og meðalhófsregluna, sem um getur í 5. gr. sáttmálans, skal beita EMAS á vettvangi bandalagsins svo að það bæti sem mest árangur evrópskra fyrirtækja/stofnana í umhverfismálum. Þessi reglugerð takmarkast við að tryggja sömu framkvæmd EMAS í öllu bandalaginu með því að kveða á um sameiginlegar reglur, málsmeðferð og grunnkröfur að því er varðar EMAS en jafnframt skulu aðildarríkin sjá um ráðstafanir sem hægt er að framkvæma með fullnægjandi hætti á innlendum vettvangi.
- 9) Hvetja skal fyrirtæki/stofnanir til aðildar að EMAS af fúsum og fjálsúsum vilja þar sem það getur verið þeim til hagsbóta með tilliti til eftirlits, kostnaðarlækkana og almenningsálits.
- 10) Mikilvægt er að lítil og meðalstór fyrirtæki eigi aðild að EMAS og að stutt sé við aðild þeirra með því að auðvelda aðgang að upplýsingum, styrktarsjóðum, sem fyrir hendi eru, og að opinberum stofnunum og með því að beita sér fyrir tæknilegum stuðningsráðstöfunum eða efla þær.
- 11) Framkvæmdastjórnin skal nota upplýsingarnar, sem aðildarríkin veita, til að meta hvort gera þurfi sérstakar ráðstafanir sem miða að því að fleiri fyrirtæki/stofnanir gerist aðilar að EMAS, einkum lítil og meðalstór fyrirtæki.
- 12) Gagnsæi og trúverðugleiki fyrirtækja/stofnana, sem taka umhverfisstjórnunarkerfi í notkun, eykst ef stjórnkerfi, úttektaráætlanir og umhverfisyfirlýsingar þeirra eru rannsakaðar til að ganga úr skugga um að þau uppfylli viðeigandi kröfur samkvæmt þessari reglugerð og ef faggiltir umhverfissannprófundur fullgilda umhverfisyfirlýsinguna og síðari breytingar á henni.
- 13) Það er því nauðsynlegt að tryggja og bæta stöðugt hæfni umhverfissannprófenda með því að kveða á um óháð og hlutlaust faggildingarkerfi, endurmenntun og viðeigandi eftirlit með starfsemi þeirra í því skyni að tryggja trúverðugleika EMAS í heild. Nánu samstarfi innlendra faggildingarstofnana skal komið á í samræmi við það.
- 14) Hvetja skal fyrirtæki/stofnanir til að semja reglulega umhverfisyfirlýsingar og gera þær aðgengilegar almenningi til að veita almenningi og öðrum hagsmunaaðilum upplýsingar um árangur fyrirtækja/stofnana í umhverfismálum.
- 15) Aðildarríkin gætu gripið til hvetjandi aðgerða til að örva fyrirtæki/stofnanir til aðildar að EMAS.
- 16) Framkvæmdastjórnin skal veita umsóknarlöndum tæknilegan stuðning við að koma á nauðsynlegu skipulagi við beitingu EMAS.
- 17) Auk almennra krafna samkvæmt umhverfisstjórnunarkerfinu er í EMAS lögð sérstök áhersla á eftirfarandi þætti: samræmi við lög, bættan árangur í umhverfismálum og ytri samskipti og þátttöku starfsmanna.
- 18) Framkvæmdastjórnin skal aðlaga viðaukana við þessa reglugerð, að undanskildum V. viðauka, viðurkenna evrópska og alþjóðlega staðla um umhverfismál, sem snerta EMAS, og semja leiðbeiningar í samvinnu við hagsmunaaðila EMAS í því skyni að tryggja að kröfur samkvæmt EMAS séu uppfylltar á samræmdan hátt í aðildarríkjunum. Þegar framkvæmdastjórnin semur slíkar leiðbeiningar skal hún taka tillit til umhverfisstefnu bandalagsins, einkum löggjafar bandalagsins sem og alþjóðlegra skuldbindinga ef við á.
- 19) Samþykkja skal nauðsynlegar ráðstafanir til framkvæmdar á þessari reglugerð í samræmi við ákvörðun ráðsins 1999/468/EB frá 28. júní 1999 um reglur um meðferð framkvæmdavalds sem framkvæmdastjórninni er falið ⁽¹⁾.
- 20) Endurskoða ber þessa reglugerð, ef við á, í ljósi fenginnar reynslu er henni hefur verið beitt í tiltekinn tíma.
- 21) Evrópsku stofnanirnar skulu leitast við að samþykkja meginreglurnar sem mælt er fyrir um í þessari reglugerð.
- 22) Reglugerð þessi kemur í stað reglugerðar (EBE) 1836/93 sem skal því felld úr gildi.

(¹) Stjtið. EB L 184, 17.7.1999, bls. 23.

SAMÞYKKT ÞESSA TILSKIPUN:

1. gr.

Umhverfisstjórnunarkerfið og markmið þess

1. Sett er á laggimar umhverfisstjórnunarkerfi bandalagsins með frjálsri aðild fyrirtækja/stofnana, hér á eftir nefnt EMAS, til að meta og bæta árangur fyrirtækja/ stofnana í umhverfismálum og veita almenningi og öðrum hagsmunaaðilum viðeigandi upplýsingar.

2. Markmiðið með EMAS skal vera að stuðla að stöðugt bættum árangri fyrirtækja/stofnana í umhverfismálum með:

- a) því að fyrirtæki/stofnanir setji umhverfisstjórnunarkerfi á laggimar og taki þau í notkun eins og lýst er í I. viðauka,
- b) skipulögðu, hlutlægu og reglubundnu mati á árangri slíkra kerfa eins og lýst er í I. viðauka,
- c) því að veita upplýsingar um árangur í umhverfismálum og með öpunum skoðanaskiptum við almenning og aðra hagsmunaaðila,
- d) virkri þátttöku starfsmanna fyrirtækisins/stofnunarinnar og viðeigandi grunn- og framhaldsþjálfun í starfi sem gerir virka þátttöku í verkefnum, sem um getur í a-lið, mögulega. Ef þess er óskað skulu fulltrúar starfsmanna einnig taka þátt í þessu.

2. gr.

Skilgreiningar

Í þessari reglugerð er merking eftirfarandi hugtaka sem hér segir:

- a) „umhverfisstefna“: heildarmarkmið og meginreglur varðandi aðgerðir fyrirtækja/stofnana í umhverfismálum, m.a. uppfylling allra viðkomandi lagaskyldna á þessu sviði og einnig skuldbinding um að bæta stöðugt árangur í umhverfismálum. Umhverfisstefnan kveður á um ramma til að ákveða og endurskoða almenn og sértæk markmið í umhverfismálum,
- b) „stöðugt bættur árangur í umhverfismálum“: það ferli að auka ár frá ári mælanlegan árangur af umhverfisstjórnunarkerfinu í tengslum við stjórn fyrirtækja/stofnana á mikilvægum umhverfisþáttum sínum, sem byggjast á umhverfisstefnu þeirra, og almennum og sértækum markmiðum. Ekki er nauðsynlegt að árangurinn komi fram á öllum sviðum starfseminnar samtímis,

- c) „árangur í umhverfismálum“: útkoman úr stjórnun fyrirtækja/stofnana á umhverfisþáttum þeirra,
- d) „mengunarvarnir“: notkun ferla, starfshátta, efna eða vara sem koma í veg fyrir og draga úr mengun eða hafa stjórn á henni og geta falið í sér endurvinnslu, meðhöndlun, breytingar á ferlum, stjórnunaraðferðir, hagskvæma notkun auðlinda og með því að taka í notkun ný efni í stað annarra,
- e) „umhverfisrýni“: heildargreining í upphafi á umhverfisþáttum og umhverfisáhrifum og árangri í umhverfismálum í tengslum við starfsemi fyrirtækja/stofnana (VII. viðauki),
- f) „umhverfisþáttur“: þáttur í starfsemi fyrirtækis/stofnunar eða vörum þeirra eða þjónustu sem getur haft vixlverkandi áhrif á umhverfið (VI. viðauki). Mikilvægur umhverfisþáttur er umhverfisþáttur sem hefur eða getur haft veruleg umhverfisáhrif,
- g) „umhverfisáhrif“: allar breytingar á umhverfinu, hvort sem þær eru skaðlegar eða til góðs og eru af völdum starfsemi, vara eða þjónustu fyrirtækis/stofnunar, að öllu leyti eða að hluta til,
- h) „umhverfisáætlun“: lýsing á þeim ráðstöfunum (ábyrgð og úrræðum) sem eru gerðar eða fyrirhugaðar til að ná almennum og sértækum umhverfismarkmiðum ásamt frestinum sem veittur er til að ná öllum umhverfismarkmiðum,
- i) „almennt umhverfismarkmið“: heildartakmark í umhverfismálum sem hlýst af umhverfisstefnunni og fyrirtæki/stofnun setur sér að ná og sem er megindlegt ef því verður við komið,
- j) „sértækt umhverfismarkmið“: nákvæmt markmið, megindlegt ef því verður við komið, sem felur í sér kröfu um árangur í umhverfismálum, sem á við um fyrirtæki/stofnun eða hluta þess eða hennar, hlýst af almennum umhverfismarkmiðum og er nauðsynlegt að ákvarða og uppfylla til að ná þessum markmiðum,
- k) „umhverfisstjórnunarkerfi“: sá þáttur heildarstjórnkerfis sem felur í sér skipulag, áætlanagerð, skyldur, málsmeðferð, ferli og úrræði við að þróa, hrinda í framkvæmd, ná fram, endurskoða og viðhalda umhverfisstefnunni,
- l) „umhverfisúttekt“: stjórn tæki til að meta og skrá skipulega, reglulega og á hlutlægan hátt hversu vel skipulagið, stjórnkerfið og aðferðirnar í þágu umhverfisverndar duga með tilliti til þess:
 - i) að auðvelda eftirlit með þeim starfsvenjum er gætu haft áhrif á umhverfið,
 - ii) að meta hvort umhverfisstefna fyrirtækisins/ stofnunarinnar, þ.m.t. almenn og sértæk umhverfismarkmið þeirra, ná fram að ganga (II. viðauki),

m) „úttektarlota“: sá tími sem úttekt á allri starfsemi tiltekins fyrirtækis/stofnunar stendur yfir (II. viðauki),

n) „úttakandi“: einstaklingur eða hópur einstaklinga úr röðum starfsmanna fyrirtækis/stofnunar eða utan þess eða hennar sem starfar í umboði æðstu stjórnar fyrirtækisins/stofnunarinnar og hefur, einn eða í sameiningu, þá hæfni til að bera sem um getur í lið 2.4. í II. viðauka og er svo óháður þeirri starfsemi, sem hann gerir úttekt á, að hann geti fellt hlutlæga dóma,

o) „umhverfisyfirlýsing“: yfirlýsing með þeim upplýsingum sem tilgreindar eru í a- til g-lið liðar 3.2. í III. viðauka,

p) „hagsmunaaðili“: einstaklingur eða hópur, þ.m.t. yfirvöld, sem hefur hagsmuna að gæta í tengslum við árangur fyrirtækis/stofnunar í umhverfismálum eða verður fyrir áhrifum frá árangri þeirra,

q) „umhverfissannprófandi“: einstaklingur eða fyrirtæki/stofnun sem er óháð því fyrirtæki/stofnun, sem verið er að sannprófa, og sem hlotið hefur faggildingu samkvæmt þeim skilyrðum og þeirri málsmeðferð sem um getur í 4. gr.,

r) „faggildingarkerfi“: kerfi til faggildingar og eftirlits með umhverfissannprófundum sem er undir stjórn óháðrar stofnunar eða lögaðila (faggildingarstofnunar) sem aðildarríkið hefur tilnefnt eða stofnsett og býr yfir getu, hæfni og aðferðum til að inna þau verkefni af hendi sem skilgreind eru í þessari reglugerð viðvíkjandi slíku faggildingarkerfi,

s) „fyrirtæki/stofnun“: félag, félagsskapur, fyrirtæki, yfirvald eða stofnun eða hluti eða samsetning þeirra, hvort sem þau eru skráð eða ekki, opinber eða í einkaeigu og með eigin starfsemi og stjórn.

Einingin, sem fyrirhugað er að skrá sem aðila að EMAS, skal samþykkt í samráði við umhverfissannprófanda og, eftir því sem við á, þar til bæra aðila, að teknu tilliti til leiðbeininga framkvæmdastjórnarinnar, sem settar voru í samræmi við málsmeðferðina sem mælt er fyrir um í 2. mgr. 14. gr., en hún skal þó ekki ná út yfir landamæri aðildarríkis. Minnsta eining, sem kemur til álita, skal vera athafnasvæði. Við sérstakar aðstæður, sem framkvæmdastjórnin tilgreinir í samræmi við málsmeðferðina sem mælt er fyrir um í 2. mgr. 14. gr., má einingin, sem kemur til álita til skráningar sem aðili að EMAS, vera minni en athafnasvæði, t.d. undirdeild með eigin starfsemi,

t) „athafnasvæði“: allt landsvæði sem er á tilteknum stað undir stjórn fyrirtækis/stofnunar og tekur til starfsemi, vara og þjónustu. Þetta tekur til allra grunnvirkja, búnaðar og efnis,

u) „þar til bærir aðilar“: landsbundnir, svæðisbundnir eða staðbundnir aðilar sem aðildarríki tilnefna í samræmi við ákvæði 5. gr. til að inna þau verkefni af hendi sem tilgreind eru í þessari reglugerð.

3. gr.

Aðild að EMAS

1. Aðild að EMAS er heimil öllum fyrirtækjum/stofnunum sem hafa einsett sér að bæta heildarárangur sinn í umhverfismálum.

2. Til að unnt sé að skrá fyrirtæki/stofnun sem aðila að EMAS skulu þau:

a) láta fara fram umhverfisrýni á starfsemi sinni, vörum og þjónustu í samræmi við VIII. viðauka, að svo miklu leyti sem hún tekur til þeirra atriða sem er að finna í VI. viðauka, og taka, í ljósi niðurstaðna þessarar rýni, í notkun umhverfisstjórnunarkerfi sem tekur til allra krafna sem um getur í I. viðauka, einkum þeirrar kröfu að viðkomandi löggjöf um umhverfismál sé uppfyllt.

Hins vegar þurfa fyrirtæki/stofnanir, sem hafa vottað umhverfisstjórnunarkerfi, sem viðurkennt er samkvæmt kröfum í 9. gr., ekki að láta fara fram formlega umhverfisrýni þegar þau taka EMAS í notkun ef hið vottaða umhverfisstjórnunarkerfi veitir nauðsynlegar upplýsingar til að greina og meta umhverfisþættina sem tilgreindir eru í VI. viðauka,

b) gera eða láta gera umhverfisúttekt í samræmi við kröfur sem settar eru fram í II. viðauka. Úttektirnar skulu sniðnar til þess að meta árangur stofnunar í umhverfismálum,

c) semja umhverfisyfirlýsingu í samræmi við lið 3.2. í III. viðauka. Í yfirlýsingunni skal lögð sérstök áhersla á árangur, sem fyrirtæki/stofnun nær með tilliti til almennra og sérstakra umhverfismarkmiða, og kröfuna um að bæta stöðugt árangur sinn í umhverfismálum og taka tillit til upplýsingaþarfur viðeigandi hagsmunaaðila,

d) láta fara fram könnun á umhverfisrýninni, ef við á, stjórnunarkerfinu, úttektaraðferðinni og umhverfisyfirlýsingunni til að sannprófa að þau uppfylli viðeigandi kröfur í þessari reglugerð og láta umhverfissannprófanda fullgilda umhverfisyfirlýsinguna til að tryggja að hún uppfylli kröfur í III. viðauka,

e) senda fullgilda umhverfisyfirlýsingu til þar til bæra aðilans í því aðildarríki þar sem stofnunin, sem sækist eftir skráningu, er staðsett og gera hana aðgengilega almenningsi eftir skráninguna.

3. Til að fyrirtæki/stofnun viðhaldi EMAS-skráningu sinni skal það eða hún:

- a) láta sannprófa umhverfisstjórnunarkerfið og úttektar-áætlunina í samræmi við kröfurnar í lið 5.6. í V. viðauka,
- b) senda árlegu, fullgiltu uppfærslurnar á umhverfisyfirlýsingu sinni, sem eru nauðsynlegar, til þar til bærs aðila og gera þær aðgengilegar almenningi. Heimilt er að víkja frá því hversu oft uppfærsla skal fara fram samkvæmt skilyrðunum sem mælt er fyrir um í leiðbeiningum framkvæmdastjórnarinnar sem samþykktar voru í samræmi við málsmeðferðina sem mælt er fyrir um í 2. mgr. 14. gr., einkum að því er varðar litil fyrirtæki og litlar stofnanir samkvæmt tilmælum framkvæmdastjórnarinnar 96/280/EB⁽¹⁾ og þegar ekki er um að ræða breytingu á rekstri umhverfisstjórnunarkerfisins.

4. gr.

Faggildingarkerfi

1. Aðildarríki skulu ákveða kerfi til að faggilda óháða umhverfissannprófundur og hafa eftirlit með störfum þeirra. Aðildarríkjunum er heimilt í þessu skyni að nota annaðhvort faggildingarstofnanir, sem fyrir eru, eða þar til bæru aðilana, sem um getur í 5. gr., eða tilnefna eða koma á fót aðila með viðeigandi stöðu.

Aðildarríkin skulu tryggja að kerfin séu þannig úr garði gerð að sjálfstæði þeirra og hlutleysi sé tryggt þegar þau inna verkefni sín af hendi.

2. Aðildarríkin skulu tryggja að þessi kerfi verði komin í fulla starfrækslu innan 12 mánaða frá þeim degi sem þessi reglugerð öðlast gildi.

3. Aðildarríkin skulu tryggja að eðlilegt samráð sé haft við viðkomandi aðila við upptöku faggildingarkerfisins og einnig við stjórnun þess.

4. Faggilding umhverfissannprófenda og eftirlit með starfsemi þeirra skal vera í samræmi við kröfurnar í V. viðauka.

5. Umhverfissannprófundum, sem hlotið hafa faggildinguna í einu aðildarríki, er heimilt að inna starfsemi sína af hendi í öllum öðrum aðildarríkjum í samræmi við kröfurnar sem mælt er fyrir um í V. viðauka. Tilkynna skal aðildarríkinu, þar sem sannprófunarstarfsemin fer fram, hvenær starfsemin hefst og skal starfsemin vera háð eftirliti samkvæmt faggildingarkerfi þess aðildarríkis.

6. Aðildarríkin skulu tilkynna framkvæmdastjórninni um þær ráðstafanir, sem eru gerðar samkvæmt ákvæðum þessarar greinar, og tilkynna um viðkomandi breytingar á uppbyggingu faggildingarkerfanna og málsmeðferð samkvæmt faggildingarkerfinu.

7. Í samræmi við málsmeðferðina, sem mælt er fyrir um í 2. mgr. 14. gr., skal framkvæmdastjórnin stuðla að samvinnu milli aðildarríkjanna, einkum í því skyni að komast hjá ósamræmi milli V. viðauka og viðmiðana, skilyrða og málsmeðferða sem innlendir faggildingarstofnanir beita við faggildinguna og eftirlit með umhverfissannprófundum til að tryggja samræmd gæði sannprófenda.

8. Faggildingarstofnanir skulu koma á samstarfsvettvangi allra faggildingaraðila í því skyni að sjá framkvæmdastjórninni fyrir upplýsingum og úrræðum til að rækja skyldur sínar skv. 7. mgr. Á þessum vettvangi skal haldinn fundur a.m.k. einu sinni ári að viðstöddum fulltrúa framkvæmdastjórnarinnar.

Á þessum samstarfsvettvangi skal, eftir því sem við á, þróa leiðbeiningar um atriði á sviði faggildingar, hæfni og eftirlits með umhverfissannprófundum. Leiðbeiningarskjöl, sem útbúin eru, skulu háð málsmeðferðinni sem mælt er fyrir um í 2. mgr. 14. gr.

Í því skyni að tryggja samhæfða þróun á starfsemi faggildingarstofnana og sannprófunarferlinu í öllum aðildarríkjum skal á þessum samstarfsvettvangi þróa málsmeðferð til jafningjarýni. Markmið jafningjarýnnar skal vera að tryggja að faggildingarkerfi aðildarríkjanna uppfylli kröfurnar í þessari reglugerð. Skýrslu um starfsemi á sviði jafningjarýni skal senda framkvæmdastjórninni sem skal framsenda hana nefndinni, sem um getur í 1. mgr. 14. gr., til upplýsingar og skal jafnframt gera hana aðgengilega almenningi.

5. gr.

Þar til bærir aðilar

1. Sérhvert aðildarríki skal innan þriggja mánaða frá því að þessi reglugerð öðlast gildi tilnefna þar til bæran aðila sem er ábyrgur fyrir því að inna af hendi þau verkefni sem kveðið er á um í þessari reglugerð, einkum 6. og 7. gr., og skal tilkynna framkvæmdastjórninni þar um.

2. Aðildarríkin skulu tryggja að þar til bæru aðilarnir séu þannig settir saman að sjálfstæði þeirra og hlutleysi sé tryggt og að þeir beiti ákvæðum þessarar reglugerðar á samræmdan hátt.

3. Aðildarríkin skulu hafa leiðbeiningar sem þar til bærir aðilar nota við að fella niður skráningu fyrirtækja/stofnana fyrir fullt og allt eða tímabundið. Þar til bærir aðilar skulu einkum ráða yfir málsmeðferð:

— til að taka til skoðunar athugasemdir frá hagsmunaaðilum varðandi skráð fyrirtæki/stofnanir, og

— til að synja um skráningu eða fella skráningu fyrirtækis/stofnunar niður fyrir fullt og allt eða tímabundið.

⁽¹⁾ Stjótið. EB L 107, 30.4.1996, bls. 4.

4. Þar til bær aðili skal bera ábyrgð á skráningu stofnana sem aðila að EMAS. Hann skal því hafa eftirlit með upptöku fyrirtækja/stofnana í skrána og viðhaldi fyrirtækja/stofnana í henni.

5. Þar til bærir aðilar frá öllum aðildarríkjunum skulu koma saman a.m.k. einu sinni ári að viðstöddum fulltrúa framkvæmdastjórnarinnar. Markmið þessara funda er að tryggja samræmi málsmeðferðar varðandi skráningu fyrirtækja/stofnana sem aðila að EMAS, þ.m.t. við tímabundna og endanlega niðurfellingu skráningar fyrirtækja/stofnana. Þar til bærir aðilar skulu koma á jafningjaryni í því skyni að þróa sameiginlegan skilning á því hvernig standa skuli í reynd að skráningunni. Skýrslu um starfsemi á sviði jafningjaryni skal senda framkvæmdastjórninni, sem skal framsenda hana nefndinni, sem um getur í 1. mgr. 14. gr., til upplýsingar og skal jafnframt gera hana aðgengilega almenningi.

6. gr.

Skráning stofnana

Þar til bærir aðilar skulu fjalla um skráningu fyrirtækja/stofnana í samræmi við eftirfarandi viðmiðanir:

1. Ef þar til bær aðili

- hefur tekið við fullgilttri umhverfisfyrirlysingu, og
- hefur tekið við útfylltu eyðublaði, þar sem a.m.k. er að finna þær lágmarksupplýsingar, sem tilgreindar eru í VIII. viðauka, frá fyrirtækinu/stofnuninni, og
- hefur tekið við skráningargjaldi, sem skal hugsanlega greiða skv. 16. gr., og
- er þess fullviss, á grundvelli gagna sem honum hafa borist, einkum með fyrirspurnum sem gerðar hafa verið til lögbærs eftirlitsyfirvalds varðandi það hvort fyrirtækið/stofnunin uppfylli viðkomandi umhverfislöggjöf, að fyrirtækið/stofnunin uppfylli allar kröfur í þessari reglugerð,

skal hann skrá fyrirtækið/stofnunina, sem sækir um, og úthluta því eða henni skráningarnúmeri. Þar til bær aðilinn skal tilkynna stjórnendum fyrirtækisins/ stofnunarinnar að það eða hana sé að finna í skránni.

2. Ef þar til bær aðili fær í hendur eftirlitsskýrslu frá faggildingarstofnun sem sýnir fram á að störf umhverfissannprófanda hafi ekki verið innt af hendi með fullnægjandi hætti þannig að tryggt sé að umsóknarfyrirtækið/stofnunin uppfylli kröfur samkvæmt þessari reglugerð skal hann synja um skráningu eða fella hana niður tímabundið, eftir því sem við á, þar til trygging hefur fengist fyrir því að fyrirtækið/stofnunin uppfylli kröfur samkvæmt EMAS.

3. Hafi fyrirtæki/stofnun ekki sent þar til bærum aðila, innan þriggja mánaða frá því að því eða henni bar að gera það

- árlegu, fullgiltu uppfærslurnar á umhverfisfyrirlysingu, eða
- útfyllt eyðublað, þar sem er a.m.k. að finna þær lágmarksupplýsingar sem tilgreindar eru í VIII. viðauka frá fyrirtækinu/stofnuninni, eða
- öll viðeigandi skráningargjöld,

skal fella fyrirtækið/stofnunina tímabundið eða fyrir fullt og allt úr skránni, eftir því sem við á, eftir eðli og umfangi vanefndanna. Þar til bær aðilinn skal tilkynna stjórnendum fyrirtækisins/stofnunarinnar ástæðurnar fyrir þeim ráðstöfunum sem gerðar eru.

4. Ef þar til bær aðili kemst í einhverju tilviki að þeirri niðurstöðu, á grundvelli gagna sem honum hafa borist, að fyrirtækið/stofnunin uppfylli ekki lengur eitt eða fleiri skilyrði þessarar reglugerðar skal fella fyrirtækið/stofnunina úr skránni tímabundið eða fyrir fullt og allt, eftir því sem við á miðað við eðli og umfang vanefndanna.

Tilkynni lögbært eftirlitsyfirvald þar til bæra aðilanum um brot á viðeigandi lögum og reglum um umhverfisvernd skal hann neita að skrá fyrirtækið/stofnunina eða fella það eða hana tímabundið úr skránni, eftir því sem við á.

5. Synjun á skráningu og niðurfelling fyrirtækja/stofnana úr skránni, tímabundið eða fyrir fullt og allt krefst samráðs viðeigandi hagsmunaaðila í því skyni að sjá þar til bæra aðilanum fyrir nauðsynlegum gögnum til ákvörðunartöku. Þar til bær aðilinn skal tilkynna stjórnendum fyrirtækisins/stofnunarinnar ástæðurnar fyrir þeim ráðstöfunum, sem gerðar eru, og um gang viðræðnanna við lögbæra eftirlitsyfirvaldið.

6. Afturkalla skal synjun umsóknar eða tímabundna niðurfellingu fyrirtækisins/stofnunarinnar úr skránni ef þar til bær aðilinn hefur fengið fullnægjandi upplýsingar þess efnis að fyrirtækið/stofnunin uppfylli kröfur varðandi EMAS eða hann hafi fengið fullnægjandi upplýsingar um að bætt hafi verið fyrir brotið og fullnægjandi ráðstafanir hafi verið gerðar í því skyni að tryggja að það endurtaki sig ekki.

7. gr.

Skrá yfir skráð fyrirtæki/stofnanir og umhverfisannprófendur

1. Faggildingarstofnunin skal útbúa, endurskoða og uppfæra skrá yfir umhverfissannprófendur og gildissvið faggildingar í aðildarríki þeirra og skal tilkynna framkvæmdastjórninni og þar til bæra aðilanum mánaðarlega um breytingar á skránni, beint eða með tilstilli innlendra yfirvalda eftir því sem viðkomandi aðildarríki ákveður.

2. Þar til bæru aðilarnir skulu gera og viðhalda skrá yfir skráð fyrirtæki/stofnanir í aðildarríkjum sínum og uppfæra skrána mánaðarlega. Þar til bæru aðilarnir skulu tilkynna framkvæmdastjórninni mánaðarlega um breytingar á þessari skrá, beint eða með tilstilli innlendra yfirvalda, eftir því sem viðkomandi aðildarríki ákveður, og er heimilt að koma á upplýsingakerfi eftir atvinnuvegi og hæfnissviði innan nets útnefndra, staðbundinna aðila.

3. Framkvæmdastjórnin skal viðhalda skránni yfir umhverfissannprófendur og fyrirtæki/stofnanir, sem eru skráð eða skráðar sem aðilar að EMAS, og jafnframt gera hana aðgengilega almenningi.

8. gr.

Kennimerki

1. Fyrirtækjum/stofnunum, sem eru aðilar að EMAS, er einungis heimilt að nota kennimerkið sem birt er í IV. viðauka ef þau eða þær eru með gilda EMAS-skráningu. Tækniforskriftir varðandi eftirgerð kennimerkisins skulu samþykktar í samræmi við málsmeðferðina sem mælt er fyrir um í 2. mgr. 14. gr. og framkvæmdastjórnin birti.

2. Fyrirtækjum/stofnunum er heimilt að nota EMAS-kennimerkið í eftirfarandi tilvikum:

a) með fullgiltum upplýsingum, eins og lýst er í lið 3.5 í III. viðauka, við aðstæður sem skilgreindar eru í leiðbeiningum framkvæmdastjórnarinnar og samþykktar samkvæmt málsmeðferðinni, sem mælt er fyrir um í 2. mgr. 14. gr., sem skal tryggja að því sé ekki ruglað saman við umhverfismerki á vörum (í þessu tilviki skal nota 2. útgáfu kennimerkisins sem birt er í IV. viðauka),

b) á fullgiltar umhverfisyfirlýsingar (í þessu tilviki skal nota 2. útgáfu kennimerkisins sem birt er í IV. viðauka),

c) á bréfhaus skráðra fyrirtækja/stofnana (í þessu tilviki skal nota 1. útgáfu kennimerkisins sem birt er í IV. viðauka),

d) með upplýsingum sem notaðar eru til að auglýsa aðild fyrirtækis/stofnunar að EMAS (í þessu tilviki skal nota 1. útgáfu kennimerkisins sem birt er í IV. viðauka),

e) á eða í auglýsingum fyrir vörur, starfsemi og þjónustu en þá einungis við aðstæður sem skilgreindar eru í leiðbeiningum framkvæmdastjórnarinnar sem samþykktar eru skv. 2. mgr. 14. gr. sem skal tryggja að því sé ekki ruglað saman við umhverfismerki á vörum.

3. Kennimerkið skal ekki notað í eftirfarandi tilvikum:

a) á vörur eða umbúðir þeirra,

b) í tengslum við samanburð við aðrar vörur, starfsemi eða þjónustu.

Hluti matsins, sem kveðið er á um í 3. mgr. 15. gr., skal hins vegar vera umfjöllun framkvæmdastjórnarinnar um það við hvaða sérstöku aðstæður sé heimilt að nota kennimerkið og að samþykkja reglur fyrir þessi tilvik í samræmi við málsmeðferðina, sem mælt er fyrir um í 2. mgr. 14. gr., sem skal tryggja að því sé ekki ruglað saman við umhverfismerki á vörum.

9. gr.

Tengsl við evrópska og alþjóðlega staðla

1. Fyrirtæki/stofnanir, sem beita evrópskum eða alþjóðlegum stöðlum um umhverfismál sem varða EMAS og hafa hlotið vottun þar að lútandi samkvæmt viðeigandi vottunaraðferðum, teljast fullnægja samsvarandi kröfum samkvæmt þessari reglugerð, að því tilskildu:

a) að staðlarnir séu viðurkenndir af framkvæmdastjórninni í samræmi við málsmeðferðina sem mælt er fyrir um í 2. mgr. 14. gr.,

b) að faggildingarkröfur fyrir vottunaraðilana séu viðurkenndar af framkvæmdastjórninni í samræmi við málsmeðferðina sem mælt er fyrir um í 2. mgr. 14. gr.

Tilvísanir í viðurkennda staðla (þ.m.t. viðkomandi hluta EMAS sem þeir gilda um) og viðurkenndar faggildingarkröfur skulu birtar í *Stjórnartíðindum Evrópubandalaganna*.

2. Til að gera fyrirtækjum/stofnunum, sem um getur í 1. mgr., kleift að vera skráð eða skráðar sem aðilar að EMAS, skulu viðkomandi fyrirtæki/stofnanir sýna umhverfissannprófandanum fram á að þau hafi uppfyllt þær kröfur sem viðurkenndi staðallinn tekur ekki til.

10. gr.

Tengsl við aðra löggjöf um umhverfismál innan bandalagsins

1. EMAS skal ekki hafa áhrif á:

a) lög bandalagsins, eða

b) landslög eða tæknistaðla, sem falla ekki undir lög bandalagsins, og

c) skyldur fyrirtækja/stofnana sem á þeim hvíla samkvæmt þessum lögum og stöðlum varðandi umhverfiseftirlit.

2. Aðildarríkin skulu fjalla um hvernig hægt sé að taka tillit til EMAS-skráningar samkvæmt þessari reglugerð við beitingu og framkvæmd löggjafar um umhverfismál í því skyni að komast hjá óþarfa tvíverknaði, bæði að hálfu fyrirtækja/stofnana og lögbærna eftirlitsyfirvalda.

Aðildarríkin skulu tilkynna framkvæmdastjórninni um ráðstafanir sem gerðar eru með tilliti til þessa. Framkvæmdastjórnin skal senda upplýsingarnar, sem henni berast frá aðildarríkjunum, til Evrópuþingsins og ráðsins um leið og þær liggja fyrir og a.m.k. þriðja hvert ár.

11. gr.

Hvati til aðildar fyrirtækja/stofnana, einkum lítilla og meðalstórra fyrirtækja

1. Aðildarríkin skulu stuðla að aðild fyrirtækja/stofnana að EMAS og einkum huga að nauðsyn þess að tryggja aðild lítilla og meðalstórra fyrirtækja með því

- að greiða fyrir aðgangi að upplýsingum, styrktarsjóðum, opinberum stofnunum og opinberum innkaupum, sbr. þó bandalagsreglur um opinber innkaup,
- að koma á fót eða efla tækniástoð, sérstaklega í tengslum við frumkvæði tengiliða sérstakra atvinnugreina eða staðartengiliða (t.d. staðaryfirvalda, verslunarráða, atvinnugreina- eða handverkssamtaka),
- að tryggja að sanngjörn skráningargjöld hvetji til auknar aðildar.

Til að stuðla að aðild lítilla og meðalstórra fyrirtækja, þ.m.t. þeirra sem staðsett eru á skýrt afmörkuðum landsvæðum, er staðaryfirvöldum heimilt að veita aðstoð við að greina veruleg umhverfisáhrif í samvinnu við samtök iðnaðarins, verslunarráð og hagsmunaaðila. Litlum og meðalstórum fyrirtækjum er síðan heimilt að nota þetta til að skilgreina umhverfisáætlun sína og setja sér almenn og sértæk markmið með tilliti til umhverfisstjórnunarkerfa sinna. Auk þess er heimilt að þróa áætlanir sem ætlað er að stuðla að aðild lítilla og meðalstórra fyrirtækja, t.d. aðferð sem leiðir í áföngum til EMAS-skráningar á svæðis- eða landsvísu. Kerfið skal starfrækt með því markmiði að komast hjá óþarfa stjórnsýsluálagi á þá sem eru aðilar að því, einkum lítil fyrirtæki/stofnanir.

2. Í því skyni að hvetja til aðildar fyrirtækja/stofnana að EMAS ættu framkvæmdastjórnin og aðrar stofnanir bandalagsins sem og önnur opinber, innlend yfirvöld, með fyrirvara um lög bandalagsins, að taka til athugunar hvernig unnt sé að taka tillit til EMAS-skráningar þegar settar eru viðmiðanir að því er varðar innkaupastefnu þeirra.

3. Aðildarríkin skulu tilkynna framkvæmdastjórninni um ráðstafanir sem gerðar eru samkvæmt þessari grein. Framkvæmdastjórnin skal senda upplýsingarnar sem henni berast frá aðildarríkjunum til Evrópuþingsins og ráðsins um leið og þær liggja fyrir og a.m.k. þriðja hvert ár.

12. gr.

Upplýsingar

1. Hvert aðildarríki skal gera viðeigandi ráðstafanir til að tryggja:

- a) að stofnanir séu upplýstar um efni þessarar reglugerðar,
- b) að almenningur sé upplýstur um markmið og meginþætti EMAS.

Aðildarríkin skulu eftir því sem við á, m.a. í samvinnu við samtök iðngreina, neytendasamtök, umhverfissamtök, stéttarfélag og staðbundnar stofnanir, einkum nota fagtímarit, staðarblöð, kynningarherferðir eða önnur úrræði til að stuðla að því að almenningur þekki til EMAS.

2. Aðildarríkin skulu tilkynna framkvæmdastjórninni um ráðstafanir sem gerðar eru samkvæmt þessari grein.

3. Framkvæmdastjórninni er falin sú ábyrgð að kynna EMAS innan bandalagsins. Hún skal einkum rannsaka í samráði við þá sem eiga sæti í nefndinni, sem um getur í 1. mgr. 14. gr., möguleikann á því að miðla upplýsingum um bestu starfsvenjur með viðeigandi aðferðum og leiðum.

13. gr.

Brot

Aðildarríkin skulu gera viðeigandi laga- eða stjórnsýsluráðstafanir ef ákvæði þessarar reglugerðar eru ekki virt og tilkynna framkvæmdastjórninni um þessar ráðstafanir.

14. gr.

Nefnd

1. Framkvæmdastjórnin skal njóta aðstoðar nefndar.

2. Þar sem vísað er til þessarar málsgreinar skulu ákvæði 5. og 7. gr. ákvörðunar 1999/468/EB gilda með hliðsjón af ákvæðum 8. gr. hennar.

Fresturinn, sem um getur í 6. mgr. 5. gr. ákvörðunar 1999/468/EB, skal vera þrjú mánuðir.

3. Nefndin setur sér starfsreglur.

15. gr.

Endurskoðun

1. Framkvæmdastjórnin skal endurskoða EMAS í ljósi fenginnar reynslu af rekstri þess og þróunar á alþjóðavettvangi eigi síðar en fimm árum eftir að reglugerð þessi öðlast gildi og skal leggja tillögu um viðeigandi breytingar fyrir Evrópuþingið og ráðið, ef nauðsynlegt er.

2. Framkvæmdastjórnin skal aðlaga alla viðaukana við þessa reglugerð, að undanskildum V. viðauka, í samræmi við málsmeðferðina sem mælt er fyrir um í 2. mgr. 14. gr. og í ljósi fenginnar reynslu af rekstri EMAS og ef bent hefur verið á þörf á leiðbeiningum sem lúta að kröfum varðandi kerfið.

3. Framkvæmdastjórnin skal einkum meta, í samvinnu við aðildarríkin og eigi síðar en 5 árum eftir að þessi reglugerð öðlast gildi, hvernig almenningur og aðrir hagsmunaaðilar nota, þekkja og túlka EMAS-kennimerkið og hvort þörf sé á því að endurskoða kennimerkið og kröfur varðandi notkun þess.

16. gr.

Kostnaður og gjöld

1. Heimilt er að ákveða gjaldskrá í samræmi við reglur sem aðildarríkin setja vegna stjórnunarkostnaðar í tengslum við skráningu fyrirtækja/stofnana og faggildingu og eftirliti með umhverfissannprófundum og annars kostnaðar í tengslum við EMAS.

2. Aðildarríkin skulu tilkynna framkvæmdastjórninni um ráðstafanir sem gerðar eru samkvæmt þessari grein.

Reglugerð þessi er bindandi í heild sinni og gildir í öllum aðildarríkjunum án frekari lögfestingar.

Gjört í Brussel 19. mars 2001.

Fyrir hönd Evrópuþingsins,

N. FONTAINE

forseti.

17. gr.

Niðurfelling reglugerðar (EBE) nr. 1836/93

1. Reglugerð (EBE) nr. 1836/93 falli úr gildi frá og með þeim degi sem þessi reglugerð öðlast gildi, sbr. þó 2. til 5. mgr. þessarar greinar.

2. Innlend faggildingarkerfi og þar til bærir aðilar, sem komið er á fót samkvæmt reglugerð (EBE) nr. 1836/93, skulu starfa áfram. Aðildarríkin skulu breyta málsmeðferð fyrir faggildingarkerfi og þar til bæra aðila samkvæmt samsvarandi ákvæðum þessarar reglugerðar. Aðildarríkin skulu tryggja að þessi kerfi verði komin í fulla starfrækslu innan 12 mánaða frá þeim degi sem þessi reglugerð öðlast gildi.

3. Umhverfissannprófundum, sem hlotið hafa faggildingu í samræmi við reglugerð (EBE) nr. 1836/93, er heimilt að halda áfram starfsemi sinni í samræmi við kröfurnar sem settar eru í þessari reglugerð.

4. Athafnasvæði, sem skráð voru í samræmi við reglugerð (EBE) nr. 1836/93, verða áfram í EMAS-skránni. Nýju kröfunum í þessari reglugerð verður beitt næst þegar sannprófun á athafnasvæði fer fram. Ef næsta sannprófun á að fara fram innan sex mánaða frá því að þessi reglugerð öðlast gildi er heimilt að fresta næstu sannprófun um 6 mánuði í samráði við umhverfissannprófundann og þar til bæra aðila.

5. Ákvæði 3. og 4. mgr. skulu einnig gilda um umhverfissannprófundur, sem hafa hlotið faggildingu, og athafnasvæði sem skráð hafa verið í samræmi við 14. gr. reglugerðar (EBE) nr. 1836/93, að því tilskildu að faggildingarstofnanirnar, sem bera ábyrgðina, og þar til bærir aðilar hafi samþykkt að umhverfissannprófundurnir og skráð athafnasvæði uppfylli allar kröfur samkvæmt reglugerð (EBE) nr. 1836/93 og tilkynni framkvæmdastjórninni um þetta.

18. gr.

Gildistaka

Reglugerð þessi öðlast gildi á þriðja degi eftir að hún birtist í *Stjórnartíðindum Evrópubandalaganna*.

I. VIÐAUKI

A. KRÖFUR TIL UMHVERFISSTJÓRNUNARKERFIS

Umhverfisstjórnunarkerfinu skal hrint í framkvæmd samkvæmt eftirfarandi kröfum (4. kafla EN ISO staðalsins 14001:1996) (*):

I-A. Kröfur til umhverfisstjórnunarkerfis

I-A.1. Almennar kröfur

Fyrirtækið skal koma á fót og viðhalda umhverfisstjórnunarkerfi. Kröfunum til kerfisins er lýst í þessum viðauka.

I-A.2. Umhverfisstefna

Yfirstjórn skal skilgreina stefnu fyrirtækisins í umhverfismálum og tryggja að hún:

- a) sé í samræmi við eðli, umfang og umhverfisáhrif af starfsemi, framleiðsluvörum eða þjónustu fyrirtækisins,
- b) feli í sér skuldbindingu um stöðugar umbætur og mengunarvarnir,
- c) feli í sér skuldbindingu um að fylgja viðeigandi lögum og reglugerðum varðandi umhverfismál og öðrum kröfum sem fyrirtækið hefur samþykkt að uppfylla,
- d) láti í té grunn til að setja fram og rýna stefnumið og markmið í umhverfismálum,
- e) sé skjalfest, komið á, haldið við og kynnt öllu starfsfólki fyrirtækisins,
- f) sé aðgengileg almenningi.

I-A.3. Áætlanagerð

I-A.3.1. Umhverfisþættir

Til þess að ákvarða hvaða þættir hafa, eða geta haft, umtalsverð áhrif á umhverfið, skal fyrirtækið koma á og viðhalda verklagsreglu(m) um að skilgreina þá umhverfisþætti starfsemi, vöru eða þjónustu sem hægt er að stýra og vænta má að fyrirtækið geti haft áhrif á. Fyrirtækið skal tryggja að þeir þættir sem tengjast umtalsverðum umhverfisáhrifum séu hafðir í huga þegar sett eru stefnumið í umhverfismálum.

Fyrirtækið skal uppfæra þessar upplýsingar reglulega.

I-A.3.2. Lagalegar kröfur og aðrar kröfur

Fyrirtækið skal koma á og viðhalda verklagsreglu um greiningu og aðgang að lagalegum kröfum og öðrum kröfum sem fyrirtækið kann að hafa samþykkt og eiga við um umhverfisþætti starfsemi þess, framleiðsluvara eða þjónustu.

I-A.3.3. Stefnumið og markmið

Fyrirtækið skal koma á og viðhalda skráðum stefnumiðum og markmiðum í umhverfismálum á öllum viðkomandi starfssviðum og þrepum innan fyrirtækisins.

(*) Texti staðalsins í þessum viðauka er birtur með leyfi Staðlasamtaka Evrópu (CEN). Unnt er að kaupa texta landsstaðalsins í heild sinni hjá þeim innlendu staðlastofnunum sem skráðar eru í þessum viðauka.

Þegar stefnumið eru sett fram og rýnd skal fyrirtæki hafa til hliðsjónar kröfur í lögum og aðrar kröfur, þýðingarmikla umhverfisþætti sem tengjast fyrirtækinu og tæknilega valkosti. Einnig fjárhagslegar, rekstrarlegar og viðskiptalegar kröfur sínar og sjónarmið hagsmunaaðila.

Stefnumið og markmið skulu vera í samræmi við umhverfisstefnuna, þar með talið skuldbindingu um mengunarvarnir.

I-A.3.4. *Framkvæmdaáætlun um stjórnun umhverfismála*

Fyrirtækið skal koma á og viðhalda áætlun(um) um aðgerðir til að ná settum stefnumiðum og markmiðum. Í áætluninni eiga að felast:

- a) ákvæði um hverjir beri ábyrgð á að stefnumið og markmið náist á hverju viðkomandi starfssviði og þrepi í fyrirtækinu,
- b) aðferðirnar sem beita á við að ná markmiðunum, ásamt tímamörkum.

Þegar um er að ræða verkefni sem snerta þróun á nýjum sviðum eða nýja eða breytta starfsemi, framleiðsluvörur eða þjónustu skal breyta framkvæmdaáætlun(um) þegar það á við til að tryggja að stjórnun umhverfismála nái til slíkra verkefna.

I-A.4. Framgangur og rekstur

I-A.4.1. *Uppbygging og ábyrgð*

Skilgreina skal hlutverk, ábyrgð og vald, skjalfesta upplýsingar þar að lútandi og kynna þær til þess að greiða fyrir markvissri stjórnun umhverfismála.

Stjórnendur skulu láta í té nauðsynleg aðföng til að koma á fót og stýra umhverfisstjórnunarkerfi. Til aðfanga teljast mannaflí og sérfræðiþekking, tækni og fjármagn.

Yfirstjórn fyrirtækisins skal tilnefna sérstaka(n) fulltrúa stjórnar, sem án tillits til annarrar ábyrgðar, skal fengið sérstakt hlutverk, ábyrgð og vald til að

- a) tryggja að kröfur til umhverfisstjórnunarkerfis séu mótaðar, þeim framfylgt og haldið við í samræmi við þennan alþjóðastaðal,
- b) gefa skýrslur til yfirstjórnar um ástand umhverfisstjórnunarkerfisins til að rýna og til grundvallar endurbótum á umhverfisstjórnunarkerfinu.

I-A.4.2. *Þjálfun, skilningur og hæfni*

Fyrirtækið skal greina þörf fyrir starfsþjálfun. Það skal krefjast þess að allt starfsfólk sem vinnur störf sem geta haft umtalsverð áhrif á umhverfið hafi hlotið viðhlítandi þjálfun.

Fyrirtækið skal koma á og viðhalda verklagsreglum sem tryggja að starfsmenn þess, eða meðlimir, á öllum viðkomandi starfssviðum og þrepum séu meðvitaðir um:

- a) mikilvægi þess að framfylgja umhverfisstefnunni og verklagsreglunum, sem og kröfum umhverfisstjórnunarkerfisins,
- b) umtalsverð umhverfisáhrif af störfum sínum, raunveruleg eða hugsanleg, og umhverfislegan ávinning af bættri frammistöðu sinni,
- c) hlutverk sín og ábyrgð á að umhverfisstefnunni og verklagsreglunum sé fylgt, sem og kröfum umhverfisstjórnunarkerfisins. Hér er einnig átt við viðbúnað og viðbrögð við neyðarástandi,
- d) hugsanlegar afleiðingar af því að víkja frá samþykktum verklagsreglum um reksturinn.

Starfsfólk sem vinnur verk sem geta haft umtalsverð áhrif á umhverfið skal hafa alla þá menntun, þjálfun og reynslu sem gerir það hæft til að sinna starfinu.

I-A.4.3. *Samskipti*

Með hliðsjón af umhverfisþáttum og umhverfisstjórnunarkerfi sínu skal fyrirtækið koma á og viðhalda verklagsreglum um

- a) innri samskipti milli mismunandi þrepa og starfsemi í fyrirtækinu,
- b) að taka á móti, skjalfesta og bregðast við viðkomandi upplýsingum frá hagsmunaaðilum utan fyrirtækisins.

Fyrirtækið skal ihuga að koma á ferli vegna samskipta við utanaðkomandi aðila um þýðingarmikla umhverfisþætti og skrá ákvarðanir sínar.

I-A.4.4. *Skjöl um stjórnun umhverfismála*

Fyrirtækið skal setja fram og viðhalda upplýsingum, í prentuðu máli eða á rafrænum miðli, sem

- a) lýsa meginþáttum stjórnunarkerfisins og tengslunum þeirra á milli,
- b) vísa á tengd skjöl.

I-A.4.5. *Skjalastýring*

Fyrirtækið skal koma á og viðhalda verklagsreglum um stýringu allra skjala sem kröfur eru gerðar um í þessum staðli til þess að tryggja að:

- a) þau séu auðfundin,
- b) þau séu rýnd reglulega, endurskoðuð eftir þörfum og samþykkt sem fullnægjandi af starfsfólki sem til þess hefur vald,
- c) gildandi útgáfur af viðkomandi skjölum séu tiltækar alls staðar þar sem þau verk eru unnin sem nauðsynleg eru til að umhverfisstjórnunarkerfið virki á árangursríkan hátt,
- d) úrelt skjöl séu tafarlaust fjarlægð af öllum stöðum þar sem þau eru gefin út eða notuð, eða á annan hátt tryggt að þau séu ekki notuð óviljandi,
- e) öll úrelt skjöl sem geymd eru til að uppfylla lög og/eða varðveita þekkingu séu merkt á viðhlítandi hátt.

Skjöl skulu vera auðlæsileg, dagsett (með dagsetningum endurskoðana) og auðþekkjandeg. Þeim skal haldið við á skipulegan hátt og þau skulu geymd í tilgreindan tíma. Verklagsreglum skal komið á um samningu og breytingar á mismunandi gerðum skjala og þeim viðhaldið. Ábyrgðarskipting varðandi þessi verk skal einnig skilgreind og henni viðhaldið.

I-A.4.6. *Rekstrarstýring*

Í samræmi við stefnu fyrirtækisins, stefnumið og markmið, skal skilgreina þá rekstrarþætti og starfsemi sem tengjast þýðingarmiklum umhverfisþáttum sem búið er að skilgreina. Fyrirtækið skal skipuleggja slík störf, þ.m.t. viðhald, til að tryggja að þau fari fram við stýrðar aðstæður. Það skal gert með því að

- a) koma á og viðhalda skjalfestum verklagsreglum um aðstæður þar sem skortur á verklagsreglum gæti leitt til þess að brotið yrði gegn umhverfisstefnunni, markmiðum og stefnumiðum,
- b) fastsetja ákvæði um rekstur í verklagsreglunum,

- c) koma á og viðhalda verklagsreglum varðandi þýðingarmikla umhverfisþætti sem hægt er að skilgreina og tengjast vörum og þjónustu sem fyrirtækið notar. Einnig um að veita birgjum og verktökum upplýsingar um viðkomandi verklagsreglur og kröfur.

I-A.4.7. *Viðbúnaður og viðbrögð við neyðarástandi*

Fyrirtækið skal koma á og viðhalda verklagsreglum um greiningu hugsanlegra slysa og neyðarástands og viðbrögð við þeim. Einnig um að koma í veg fyrir og draga úr umhverfisáhrifum sem þeim kunna að tengjast.

Fyrirtækið skal rýna og endurskoða, eins og með þarf, verklagsreglur varðandi viðbúnað og viðbrögð við neyðarástandi, einkum í kjölfar slysa eða neyðarástands.

Fyrirtækið skal einnig prófa slíkar verklagsreglur annað veifið sé það framkvæmanlegt.

I-A.5. Prófanir og úrbætur

I-A.5.1. *Vöktun og mælingar*

Fyrirtækið skal koma á og viðhalda skjalfestum verklagsreglum um að fylgjast með og mæla reglulega helstu kennistærðir reksturs og starfsemi sem geta haft umtalsverð áhrif á umhverfið. Til þessa telst skráning upplýsinga svo hægt sé að fylgjast með frammistöðu, viðkomandi rekstrarstýringu og samræmi við stefnumið og markmið fyrirtækisins í umhverfismálum.

Tæki til vöktunar skulu vera kvörðuð og þeim haldið við og skrár um þetta ferli skulu varðveittar í samræmi við verklagsreglur fyrirtækisins.

Fyrirtækið skal koma á og viðhalda skjalfestri verklagsreglu um reglulegt mat á hvort viðkomandi lögum og reglugerðum í umhverfismálum sé fylgt.

I-A.5.2. *Frábrigði, úrbætur og fyrirbyggjandi aðgerðir*

Fyrirtækið skal koma á og viðhalda verklagsreglum um skilgreiningu ábyrgðar og valds til að meðhöndla og rannsaka frábrigði, einnig ábyrgðar og valds til að standa fyrir aðgerðum til að draga úr umhverfisáhrifum sem orðið hafa og til að hefja úrbætur og fyrirbyggjandi aðgerðir og leiða þær til lykta.

Allar úrbætur og fyrirbyggjandi aðgerðir sem beitt er til að uppfylla orsakir að raunverulegum og hugsanlegum frábrigðum skulu vera í samræmi við stærð vandamálsins og í réttu hlutfalli við umhverfisáhrifin sem af þeim hljóta.

Fyrirtækið skal koma á og skrá sérhverja breytingu á skjalfestum verklagsreglum sem orsakast af úrbótum eða fyrirbyggjandi aðgerðum.

I-A.5.3. *Skrár*

Fyrirtækið skal koma á og viðhalda verklagsreglum um auðkenningu, viðhald og ráðstöfun skráa um umhverfismál. Skrár um þjálfun og niðurstöður úttekta og rýni skulu vera meðal þessara skráa.

Allar skrár um umhverfismál skulu vera læsilegar og sérstaklega auðkenndar þeirri starfsemi, vöru eða þjónustu sem þær snerta. Geyma skal skrárnar og halda þeim við á þann hátt að auðvelt sé að komast í þær og einnig skal verja þær þannig að þær hvorki skemmist, rýni né glatist. Ákvarða skal og skjalfesta hve lengi eigi að geyma skrárnar.

Skrám skal haldið við, að því marki sem hæfir kerfinu og fyrirtækinu, til að sýna fram á að kröfum þessa alþjóðastaðals sé fullnægt.

I-A.5.4. Úttektir á stjórnun umhverfismála

Fyrirtækið skal koma á og viðhalda áætlun(um) og verklagsreglum um reglubundnar úttektir á umhverfisstjórnunarkerfinu sem gera skal til að:

- a) ganga úr skugga um hvort
 - 1) umhverfisstjórnunarkerfið sé í samræmi við framkvæmdaáætlunina um stjórnun umhverfismála, þ.m.t. kröfur þessa alþjóðlega staðals, og
 - 2) rétt hafi verið staðið að framkvæmd umhverfisstjórnunarkerfisins og viðhaldi, og
- b) veita stjórnendum upplýsingar um niðurstöður úttekta

Byggja skal úttektaráætlun fyrirtækisins, ásamt tímasetningum, á umhverfislegu mikilvægi viðkomandi starfsemi og á niðurstöðum fyrri úttekta. Verklagsreglur um úttektir skulu vera svo viðtækar að þær nái yfir umfang úttekta, tíðni og aðferðafræði, sem og yfir ábyrgð og kröfur til þeirra sem framkvæma úttektir og yfir birtingu niðurstaðna.

I-A.6. Rýni stjórnenda

Yfirstjórn fyrirtækisins skal, með ákveðnu millibili að eigin ákvörðun, rýna umhverfisstjórnunarkerfið til að tryggja að það henti áfram til tilætlaðra nota og sé nægjanlegt og skilvirkt. Ferlið varðandi rýnina skal tryggja að nauðsynlegum upplýsingum sé safnað til að stjórnendum sé kleift að framkvæma þetta mat. Þessa rýni skal skjalfesta.

Rýni stjórnenda skal beinast að hugsanlegri þörf á breytingum á umhverfisstefnu, stefnumiðum og öðrum hlutum umhverfisstjórnunarkerfisins. Þetta skal gert í ljósi niðurstaðna úr umhverfismálaúttektum, breyttra aðstæðna og skuldbindingar um stöðugar umbætur.

Skrá yfir innendar staðlastofnanir

- B:** IBN/BIN (Institut Belge de Normalisation/Belgisch Instituut voor Normalisatie)
- DK:** DS (Dansk Standard)
- D:** DIN (Deutsches Institut für Normung e.V.)
- EL:** ELOT (Ελληνικός οργανισμός τυποποίησης)
- E:** AENOR (Asociación Española de Normalización y Certificación)
- F:** AFNOR (Association Française de Normalisation)
- IRL:** NSAI (National Standards Authority of Ireland)
- I:** UNI (Ente Nazionale Italiano di Unificazione)
- L:** SEE (Service de l'Énergie de l'État) (Luxembourg)
- NL:** NEN (Nederlands Normalisatie-Instituut)
- A:** ON (Österreichisches Normungsinstitut)
- P:** IPQ (Instituto Português da Qualidade)
- FIN:** SFS (Suomen Standardisoimisliitto r.y)
- S:** SIS (Standardiseringsen i Sverige)
- UK:** BSI (British Standards Institution).

B. MÁL SEM FYRIRTÆKI/STOFNANIR, SEM ERU AÐILAR AÐ EMAS, SKULU FJALLA UM**1. Samræmi við lög**

Fyrirtæki/stofnanir skulu geta sýnt fram á að þau:

- a) hafi greint og þekki þau áhrif sem öll viðkomandi umhverfislöggjöf hefur á fyrirtækið/stofnunina,
- b) sjái til þess að samræmi sé við umhverfislöggjöf, og
- c) hafi yfir að ráða málsmeðferð sem gerir fyrirtækinu/stofnuninni kleift að uppfylla þessar kröfur til frambúðar.

2. Árangur

Fyrirtæki/stofnanir skulu geta sýnt fram á að stjórnunarkerfi þeirra og úttektaraðferðir taki til raunverulegs árangurs fyrirtækis/stofnunar í umhverfismálum með tilliti til þeirra þátta sem tilgreindir eru í VI. viðauka. Mat á árangri fyrirtækis eða stofnunar með tilliti til almennra og sértækra markmiða þess eða hennar skal vera hluti af ferlinu við rýni stjórnunarferlisins. Fyrirtækið/stofnunin skal einnig skuldbinda sig til að bæta stöðugt árangur sinn í umhverfismálum. Fyrirtækinu/stofnuninni er heimilt að byggja aðgerðir sínar á staðbundnum, svæðisbundnum og innlendum áætlunum.

Leiðirnar til að ná fram almennum og sértækum markmiðum geta ekki verið umhverfismarkmið. Ef fyrirtækið/stofnunin er með starfsemi á einu eða fleiri athafnasvæðum skal hvert athafnasvæði, sem EMAS nær til, uppfylla allar kröfur EMAS, þ.m.t. kröfuna um stöðugt bættan árangur í umhverfismálum eins og skilgreint er í b-lið 2. gr.

3. Ytri samskipti og tengsl

Fyrirtæki/stofnanir skulu geta sýnt fram á opin skoðanaskipti við almenning og aðra hagsmunaaðila, þ.m.t. sveitarfélög viðkomandi staðar og viðskiptavini, með tilliti til umhverfisáhrifa frá starfsemi þeirra, vörum og þjónustu í því skyni að geta gert sér grein fyrir áhyggjuefnum almennings og annarra hagsmunaaðila.

4. Þátttaka starfsmanna

Auk þess sem er krafist í A-þætti I. viðauka skulu starfsmenn taka þátt í ferlinu sem miðar að því að bæta stöðugt árangur fyrirtækisins/stofnunarinnar á sviði umhverfismála. Þátttakendur skulu nota viðeigandi aðferðir í þessu skyni, svo sem tillagnabók, verkefnamiðaða hópvinna eða umhverfismálanefndir. Fyrirtæki/stofnanir skulu taka mið af leiðbeiningum framkvæmdastjórnarinnar um bestu starfsvenjur á þessu sviði. Ef þess er óskað skulu fulltrúar starfsmanna einnig taka þátt í þessu.

II. VIÐAUKI

KRÖFUR VARDANDI EIGIN UMHVERFISÚTTEKT

2.1. **Almennar kröfur**

Eigin úttektir tryggja að starfsemi fyrirtækis/stofnunar sé í samræmi við aðferðir sem fastsettar hafa verið. Við úttektina geta einnig komið fram vandamál í tengslum við þessar fastsettu aðferðir eða hún getur gefið tilefni til þess að bæta þessar aðferðir. Umfang úttekta, sem gerðar eru innan fyrirtækis/stofnunar, geta verið allt frá því að taka út einfalda aðferð til þess að taka út flókna starfsemi. Á ákveðnu tímabili skal öll starfsemi innan tiltekens fyrirtækis/stofnunar tekin út. Það tímabil, sem það tekur að ljúka úttekt á allri starfsemi, kallast úttektarlota. Mögulegt er að úttekt á allri starfsemi lítilla fyrirtækja/stofnanna, sem eru einföld í uppbyggingu, fari fram samtímis. Að því er þessi fyrirtæki/stofnanir varðar er úttektarlotan sá tími sem líður milli þessara úttekta.

Eigin úttekt skal framkvæmd af einstaklingum sem eru nægilega óháðir þeirri starfsemi sem tekin er út þannig að óhlutdrægni sé tryggð. Starfsmönnum fyrirtækisins eða utanaðkomandi aðilum (starfsmönnum annarra fyrirtækja/stofnana, starfsmönnum í öðrum hlutum sama fyrirtækis/stofnunar eða ráðgjöfum) er heimilt að gera úttektina.

2.2. **Markmið**

Í umhverfisúttektaráætlun fyrirtækisins/stofnunarinnar skal skilgreina skriflega markmiðin með hverri úttekt eða úttektarlotu, þ.m.t. úttektartíðni fyrir hverja tegund starfsemi.

Markmiðin skulu einkum ná yfir mat á fyrirliggjandi umhverfisstjórnunarkerfum og gengið skal úr skugga um hvort þau séu í samræmi við stefnu og áætlun stofnunarinnar, þ.m.t. að öll viðkomandi lög og reglur varðandi umhverfið séu uppfyllt.

2.3. **Umfang**

Skilgreina skal ítarlega heildarumfang einstakra umhverfisúttekta eða einstakra áfanga í úttektarlotu, eftir því sem við á, og tilgreina nákvæmlega:

1. viðfangsefni,
2. starfsemina sem taka skal út,
3. umhverfisviðmiðanir sem taka skal tillit til,
4. hvaða tímabil úttektin nær yfir.

Í umhverfisúttekt felst mat á þeim raungögnum sem þarf til að meta árangur á því sviði.

2.4. **Tilhögun og aðföng**

Umhverfisúttekt skal gerð af einstaklingi eða einstaklingum sem hafa viðeigandi þekkingu á þeim greinum og sviðum sem tekin skulu út, þ.m.t. þekkingu á og reynslu í viðeigandi umhverfis-, stjórnunar- og tæknimálum og málum er varða lög og reglur og sem hafa hlotið nægilega þjálfun og búa yfir nægri hæfni á einstökum úttektarsviðum til að geta náð settu marki. Þau aðföng og sá tími, sem er ætlaður til umhverfisúttektar, skal vera í samræmi við umfang og markmið úttektarinnar.

Yfirstjórn fyrirtækisins/stofnunarinnar skal aðstoða við úttektina.

Úttakendur skulu vera svo óháðir starfseminni sem þeir taka út að þeir geti felld hlutlæga og óhlutdræga dóma.

2.5. Skipulagning og undirbúningur fyrir úttekt

Úttekt skal einkum skipulögð og undirbúin með því markmiði:

- að tryggja að viðeigandi aðföng fái til umhverfisúttektar,
- að tryggja að allir sem eiga hlut að úttektinni (þ.m.t. úttakendur, stjórnendur og annað starfsfólk) skilji hlutverk sitt og ábyrgð.

Við undirbúning úttektar skulu þátttakendur kynna sér starfsemi fyrirtækisins/stofnunarinnar og umhverfisstjórnunarkerfið þar og endurskoða niðurstöður og ályktanir úr fyrri úttektum.

2.6. Úttektarstörf

Úttektarstörf skulu fela í sér að ræða við starfsfólk, skoða rekstrarskýrði og búnað og endurskoða skrár, skriflegar reglur og önnur viðeigandi skjöl í þeim tilgangi að meta árangur þeirrar starfsemi sem úttektin er gerð á með tilliti til umhverfismála til að ákvarða hvort hún uppfylli gildandi staðla, reglur, almenn og sértæk markmið og hvort það kerfi, sem beitt er til að úthluta ábyrgð í umhverfismálum, sé skilvirkt og hentugt. Meðal annars skal gera skyndikannanir á því hvort þessar viðmiðanir séu uppfylltar til að ákvarða skilvirkni stjórnunarkerfisins í heild.

Eftirfarandi liðir skulu vera í úttektarferlinu:

- a) skilningur á stjórnunarkerfunum,
- b) mat á helstu þáttum varðandi styrkleika og veikleika stjórnunarkerfanna,
- c) söfnun viðeigandi gagna,
- d) mat á niðurstöðum úttektar,
- e) samning á ályktunum úttektar,
- f) skýrslugjöf um niðurstöður og ályktanir úttektar.

2.7. Skýrslugjöf um niðurstöður og ályktanir úttektar.

1. Úttakendur skulu semja skriflega úttektarskýrslu með viðeigandi formi og innihaldi svo að tryggt sé að allar niðurstöður og ályktanir úttektar verði lagðar formlega fram í heild í lok hverrar úttektar eða úttektarlotu.

Tilkynna skal yfirstjórn fyrirtækisins/stofnunarinnar formlega um niðurstöður og ályktanir úttektar.

2. Grundvallarmarkmiðin með skriflegri úttektarskýrslu eru:

- a) að skjalfesta umfang úttektar,
- b) að veita stjórn fyrirtækisins/stofnunarinnar upplýsingar viðvikjandi því hvort umhverfisstefnu þess eða hennar sé framfylgt og um árangur í umhverfismálum hjá fyrirtækinu/stofnuninni,
- c) að veita stjórn fyrirtækisins/stofnunarinnar upplýsingar um það hversu skilvirkt og áreiðanlegt eftirlit er með því hve mikil áhrif fyrirtækið/stofnunin hefur á umhverfið,
- d) að sýna fram á þörf fyrir úrbætur þegar það á við.

2.8. Eftirfylgni úttektar

Úttektarferlinu skal ljúka með gerð og framkvæmd áætlunar um viðeigandi úrbætur.

Viðeigandi verklagsreglur skulu vera fyrirbyggjandi og virkar til að tryggja sé að niðurstöðum úttektar sé fylgt eftir.

2.9. Úttektartíðni

Úttekt eða úttektarlotu skal, eftir því sem við á, ekki ljúka síðar en eftir þrjú ár. Tíðni úttektar á tiltekinni tegund starfsemi er breytileg og er háð:

- a) eðli, umfangi starfseminnar og því hversu margslungin hún er,
- b) því hversu mikil umhverfisáhrif eru tengd henni,
- c) því hversu mikilvæg og áriðandi vandamálin eru sem í ljós komu við fyrri úttektir,
- d) sögu umhverfisvandamála í tengslum við starfsemina.

Úttekt skal gerð oftast eftir því sem starfsemin er margslungnari og hefur meiri umhverfisáhrif.

Fyrirtæki/stofnun skal skilgreina eigin úttektaráætlun og úttektartíðni að teknu tilliti til leiðbeininga framkvæmdastjórnarinnar sem samþykktar voru í samræmi við málsmeðferðina sem mælt er fyrir um í 2. mgr. 14. gr.

III. VIÐAUKI

UMHVERFISYFIRLÝSING

3.1. Inngangur

Markmiðið með umhverfisyfirlýsingunni er að veita almenningi og öðrum hagsmunaaðilum umhverfisupplýsingar varðandi umhverfisáhrif og árangur í umhverfismálum og stöðugt bættan árangur fyrirtækisins/stofnunarinnar í umhverfismálum. Hún er einnig tæki til að fjalla um áhyggjuefni hagsmunaaðila sem stofnunin hefur fengið vitneskju um skv. 3. lið í B-þætti I. viðauka og álitur mikilvæg (liður 6.4 í VI. viðauka). Umhverfisupplýsingar skulu settar fram á skýran og samfelldan hátt og skulu prentaðar fyrir þá sem ekki geta nálgast þessar upplýsingar á annan hátt. Við fyrstu skráningu, og á þriggja ára fresti eftir það, er þess krafist að fyrirtækið/stofnunin geri upplýsingarnar, sem tilgreindar eru í lið 3.2, aðgengilegar í samsteyptri, prentaðri útgáfu.

Frankvæmdastjórnin skal samþykkja leiðbeiningar varðandi umhverfisyfirlýsinguna í samræmi við málsmeðferðina sem mælt er fyrir um í 2. mgr. 14. gr.

3.2. Umhverfisyfirlýsing

Við fyrstu skráningu skal fyrirtæki/stofnun leggja fram umhverfisupplýsingar með tilliti til viðmiðananna í lið 3.5 sem vísað verður til sem umhverfisyfirlýsingarinnar sem umhverfissannprófandi skal fullgilda. Þessar upplýsingar skulu lagðar fram til þar til bærrar stofnunar í kjölfar fullgildingar og síðan gerðar aðgengilegar almenningi. Umhverfisyfirlýsingin er tæki til samskipta og skoðanaskipta við almenning og aðra hagsmunaaðila varðandi árangur í umhverfismálum. Fyrirtækið/stofnunin skal taka tillit til upplýsingaþarfar almennings og annarra hagsmunaaðila þegar umhverfisyfirlýsingin er samin og útbúin.

Lágmarkskröfurnar varðandi þessar upplýsingar skulu vera eftirfarandi:

- a) skýr og ótvíræð lýsing á fyrirtækinu/stofnuninni, sem verið er að skrá sem aðila að EMAS, og samantekt á starfsemi, vörum og þjónustu og tengslum þess eða hennar við móðurfyrirtæki/stofnun, ef við á,
- b) umhverfisstefna og stutt lýsing á umhverfisstjórnunarkerfi fyrirtækisins/stofnunarinnar,
- c) lýsing á öllum mikilvægum, beinum og óbeinum umhverfisþáttum, sem leiða til verulegra umhverfisáhrifa fyrirtækisins/stofnunarinnar, og útskýringar á eðli áhrifanna í tengslum við þessa þætti (VI. viðauki),
- d) lýsing á almennum og sértækum markmiðum í umhverfismálum með tilliti til mikilvægra umhverfisþátta og verulegra áhrifa á umhverfið,
- e) samantekt á gögnum sem liggja fyrir um árangur fyrirtækisins/stofnunarinnar miðað við almenn og sértæk markmið þess eða hennar í umhverfismálum og með tilliti til verulegra áhrifa sem það eða hún hefur á umhverfið. Í samantektinni geta verið tölur um losun mengandi efna, myndun úrgangs, notkun hráefna, orku og vatns, hávaða sem og aðra þætti sem tilgreindir eru í VI. viðauka. Gögnin skulu gera ráð fyrir samanburði frá ári til árs til að meta þróun á árangri fyrirtækisins/stofnunarinnar í umhverfismálum,
- f) aðrir þættir sem varða árangur í umhverfismálum, m.a. árangur í samanburði við lagaákvæði að því er varðar veruleg umhverfisáhrif þessara þátta,
- g) heiti og faggildingarnúmer umhverfissannprófundans og dagsetning fullgildingarinnar.

3.3. Viðmiðanir fyrir skýrslugjöf um árangur í umhverfismálum

Óunnu gögnin, sem fást með umhverfisstjórnunarkerfinu, eru notuð á margs konar hátt til sýna árangur fyrirtækisins/stofnunarinnar í umhverfismálum. Í þessu skyni er stofnunum heimilt að nota fyrirleggjandi vísbenda um árangur í umhverfismálum til að tryggja að vísbendarnir sem valdir eru:

- a) gefi nákvæmt mat á árangri fyrirtækjanna/stofnananna,
- b) séu skiljanlegir og ótvíræðir,

- c) geri kleift að beita samanburði frá ári til árs til að meta þróun á árangri fyrirtækisins/stofnunarinnar í umhverfismálum,
- d) geri kleift að beita samanburði við viðmiðanir viðkomandi greina eða innlendar- eða svæðisbundnar viðmiðanir, eftir því sem við á,
- e) geri kleift að beita samanburði við lagaskyldur eftir því sem við á.

3.4. Viðhald upplýsinga sem eru aðgengilegar almenningi

Fyrirtækið/stofnunin skal uppfæra upplýsingarnar, sem tilgreindar eru í lið 3.2, og skal láta umhverfissannprófanda fullgilda allar breytingar árlega. Frávik frá því hversu oft skal uppfæra eru heimil við kringumstæður sem mælt er fyrir um leiðbeiningum framkvæmdastjórnarinnar sem samþykktar voru í samræmi við málsmeðferðina sem mælt er fyrir um í 2. mgr. 14. gr. Eftir fullgildingu skulu breytingar einnig lagðar fram til þar til berrar stofnunar og síðan gerðar aðgengilegar almenningi.

3.5. Birting upplýsinga

Fyrirtæki/stofnanir kunna að vilja beina upplýsingunum, sem fást úr umhverfisstjórnarkerfinu, til mismunandi hópa eða hagsmunaaðila og nota einungis valdar upplýsingar úr umhverfisyfirlýsingunni. EMAS-kenni-merkið má fylgja öllum umhverfisupplýsingum sem fyrirtæki/stofnun birtir, að því tilskildu að umhverfissannprófandi hafi staðfest að:

- a) þær séu nákvæmar og ekki villandi,
- b) þær séu rökstuddar og sannprófanlegar,
- c) þær skipti máli og séu notaðar í viðeigandi samhengi og við viðeigandi aðstæður,
- d) þær séu dæmigerðar fyrir heildarárangur fyrirtækisins/stofnunarinnar í umhverfismálum,
- e) ólíklegt sé að þær leiði til mistúlkunar,
- f) þær séu mikilvægar með tilliti til heildarumhverfisáhrifanna,

og vísi til nýjustu umhverfisyfirlýsingar fyrirtækisins/stofnunarinnar sem upplýsingarnar voru fengnar úr.

3.6. Aðgengi almennings að upplýsingunum

Upplýsingarnar, sem fást úr a- til g-lið liðar 3.2 og eru inntak umhverfisyfirlýsingar fyrirtækis/stofnunar, og uppfærðu upplýsingarnar, sem tilgreindar eru í lið 3.4, skulu vera aðgengilegar almenningi og öðrum hagsmunaaðilum. Umhverfisyfirlýsingin skal gerð aðgengileg almenningi. Í þessu skyni er hvatt til þess að fyrirtæki/stofnanir noti allar tiltækar aðferðir (rafræna birtingu, bókasöfn o.s.frv.) Fyrirtækið/stofnunin skal geta sýnt umhverfissannprófanum fram á að allir, sem hafa áhuga á árangri fyrirtækisins/stofnunarinnar í umhverfismálum, geti auðveldlega og án takmarka fengið aðgang að upplýsingunum sem krafist er í a- til g-lið liðar 3.2 og lið 3.4.

3.7. Staðbundin ábyrgð

Fyrirtæki/stofnanir, sem eru skráðar eða skráð sem aðilar að EMAS, kunna að óska eftir því að fá að útbúa eina heildarumhverfisyfirlýsingu sem tekur til nokkurra mismunandi landsvæða. Tilgangurinn með EMAS er að tryggja staðbundna ábyrgð og því skulu stofnanir tryggja að veruleg umhverfisáhrif hvers athafnasvæðis séu skilgreind með skýrum hætti og skráð í heildaryfirlýsinguna.

IV. VIÐAUKI

Kennimerki

1. útgáfa

2. útgáfa

Fyrirtæki/stofnun, sem er skráð sem aðili að EMAS, er heimilt að nota kennimerkið á einhverju af tungumálunum elleftu, að því tilskildu að notast sé við eftirfarandi orðalag:

1. útgáfa

Danska:	„verificeret miljøledelse“
Þýska:	„geprüftes Umweltmanagement“
Gríska:	„επιβεβαιωμένη περιβαλλοντική διαχείριση“
Spænska:	„Gestión ambiental verificada“
Finnska:	„vahvistettu ympäristöasioiden hallinta“
Franska:	„Management environnemental vérifié“
Ítalska:	„Gestione ambientale verificata“
Hollenska:	„Geverifieerd milieuzorgsysteem“
Portúgalska:	„Gestão ambiental verificada“
Sænska:	„Kontrollerat miljöledningssystem“

2. útgáfa

„bekræftede oplysninger“
„geprüfte Information“
„επικυρωμένες πληροφορίες“
„información validada“
„vahvistettua tietoa“
„information validée“
„informazione convalidata“
„gevalideerde informatie“
„informação validada“
„godkänd information“

Báðar útgáfur kennimerkisins skulu ávallt bera skráningarnúmer fyrirtækisins/stofnunarinnar.

Kennimerkið skal notað:

— í þremur litum (Pantone-litur nr. 355, grænn; Pantone-litur nr. 109, gulur; og Pantone-litur nr. 286, blár)

— í svörtu á hvítum grunni eða

— í hvítu á svörtum grunni.

V. VIÐAUKI

FAGGILDING UMhverfissannprófenda, EFTIRLIT MEÐ ÞEIM OG Hlutverk þeirra

5.1. **Almennt**

Faggilding umhverfissannprófenda skal byggð á almennu meginreglunum um hæfni sem settar eru fram í þessum viðauka. Faggildingarstofnanir geta ákveðið að faggilda einstaklinga eða fyrirtæki/stofnanir eða bæði einstaklinga og fyrirtæki/stofnanir sem umhverfissannprófendur. Kröfur um málsmeðferð og nákvæmar viðmiðanir fyrir faggildingu umhverfissannprófenda eru skilgreindar skv. 4. gr. í innlendum faggildingarkerfum í samræmi við þessar meginreglur. Samræmi við þessar meginreglur skal tryggt með jafningjarynningu sem komið er á fót með 4. gr.

5.2. **Kröfur varðandi faggildingu umhverfissannprófenda**

5.2.1. Umhverfissannprófandi, einstaklingur eða fyrirtæki/stofnun, skal að lágmarki búa yfir eftirfarandi hæfni:

- a) þekkingu og skilningi á reglugerðinni, almennri framkvæmd umhverfisstjórnunarkerfa og viðkomandi stöðlum og leiðbeiningum sem framkvæmdastjórnin gefur út skv. 4. gr. og 2. mgr. 14. gr. um beitingu þessarar reglugerðar,
- b) þekkingu og skilningi á laga- og stjórnsýslukröfum sem eiga við um starfsemina sem verið er að sannprófa,
- c) þekkingu og skilningi á umhverfismálum, þ.m.t. þeirri hlið sjálfbærrar þróunar er snýr að umhverfismálum,
- d) þekkingu og skilningi á tækniatriðum sem varða umhverfismál og eiga við um starfsemina sem verið er að sannprófa,
- e) skilningi á almennum rekstri í þeirri starfsemi sem verið er að sannprófa í því skyni að meta hversu viðeigandi stjórnunarkerfið sé,
- f) þekkingu og skilningi á kröfum og aðferðum við umhverfisúttekt,
- g) þekkingu á úttekt á upplýsingum (umhverfisyfirlýsing).

Leggja skal fram viðeigandi gögn um þekkingu sannprófundans og viðeigandi reynslu og tæknilega kunnáttu á ofangreindum sviðum til faggildingarstofnunarinnar sem sá sem sækir um að verða sannprófandi hefur sótt um faggildingu til.

Auk þess skal umhverfissannprófundinn vera óháður, einkum úttakanda eða ráðgjafa fyrirtækisins/stofnunarinnar, óhlutdrægur og hlutlaus þegar hann sinnir störfum sínum.

Umhverfissannprófandi eða sannprófunarfyrirtæki/stofnun skal tryggja að hann eða fyrirtækið/stofnunin og starfsmenn þess eða hennar séu ekki undir þrýstingi, viðskiptalegs eða fjárhagslegs eðlis eða af öðrum toga, sem gæti haft áhrif á dóma þeirra eða minnkað tiltrú á dómum þeirra og heiðarleika með tilliti til starfa þeirra og að þeir fylgi öllum reglum þar að lútandi.

Til að standast kröfur þessarar reglugerðar um sannprófun skulu umhverfissannprófendur geta stuðst við skjalfestar aðferðir og málsmeðferð, þ.m.t. um gæðaeftirlitskerfi og ákvæði um trúnaðarkvöð.

Ef umhverfissannprófandi er fyrirtæki/stofnun skal hann hafa undir höndum skipurit sem hann leggur fram, ef þess er óskað, sem sýnir uppbyggingu fyrirtækisins/stofnunarinnar og dreifingu ábyrgðar innan þess eða hennar og yfirlýsingu um réttarstöðu og eignarhald og hvernig fjármögnun er háttáð.

5.2.2. Umfang faggildingar

Umfang faggildingar umhverfissannprófenda skal skilgreint í samræmi við atvinnugreinaflokkun (kóða atvinnugreinaflokkunar Evrópubandalagsins (NACE)) samkvæmt reglugerð ráðsins (EBE) 3037/90 ⁽¹⁾. Umfang faggildingarinnar skal takmarkast við hæfni umhverfissannprófundans. Umfang faggildingarinnar skal einnig miðast við umfang starfseminnar og hversu margslungin hún er, eftir því sem við á. Þetta skal tryggt með eftirliti.

5.2.3. Viðbótarkröfur vegna faggildingar einstakra umhverfissannprófenda sem framkvæma sannprófun á eigin vegum

Einstakir umhverfissannprófundur, sem framkvæma sannprófun á eigin vegum, skulu auk þess að uppfylla kröfur í liðum 5.2.1 og 5.2.2:

- búa yfir nauðsynlegri hæfni til að framkvæma sannprófun á því sviði sem faggilding þeirra miðast við,
- umfang faggildingarinnar takmarkist við persónulega hæfni þeirra.

Samræmi við þessar kröfur skal tryggt með mati sem er framkvæmt áður en faggilding fer fram og er hluti af eftirlitshlutverki faggildingarstofnunarinnar.

5.3. Eftirlit með umhverfissannprófundum**5.3.1. Eftirlit með umhverfissannprófundum sem faggildingarstofnunin, sem veitti faggildinguna, hefur með höndum**

Umhverfissannprófundinn skal án tafar tilkynna faggildingarstofnuninni um allar breytingar sem snerta faggildinguna eða umfang hennar.

Gera skal ráðstafanir, eigi sjaldnar en á 24 mánaða fresti, til að tryggja að umhverfissannprófundinn uppfylli enn faggildingarkröfurnar og til að fylgjast með gæðum þeirrar sannprófunar sem fer fram. Eftirlit getur falist í úttekt sem fram fer á skrifstofu, því að fylgst er með umhverfissannprófanda við störf innan fyrirtækis/stofnunar, spurningalista, endurskoðun á umhverfisyfirlýsingunni, sem umhverfissannprófundinn hefur fullgilt, og endurskoðun á sannprófunarskýrslunni. Eftirlitið skal vera í réttu hlutfalli við störf umhverfissannprófundans.

Faggildingarstofnuninni er hvorki heimilt að taka ákvörðun um tímabundna eða varanlega niðurfellingu faggildingar né takmarka gildissvið faggildingarinnar nema faggilti umhverfissannprófundinn hafi fengið tækifæri til að láta álit sitt í ljós.

5.3.2. Eftirlit með umhverfissannprófundum sem inna af hendi sannprófunarstörf í öðru aðildarríki en því þar sem faggildingin var veitt

Áður en umhverfissannprófandi, sem hlotið hefur faggildinguna í einu aðildarríki, innir af hendi sannprófunarstörf í öðru aðildarríki skal hann a.m.k. fjórum vikum áður veita faggildingarstofnuninni í því aðildarríki upplýsingar um:

- faggildinguna og hæfni sína og samsetningu hóps ef við á,
- hvenær og hvar sannprófunin á að fara fram: heimilisfang og upplýsingar um tengiliði fyrirtækisins/stofnunarinnar og ráðstafanir sem gripið er til við að ráða fram úr málum varðandi þekkingu á lögum og tungumálakunnáttu ef nauðsynlegt er.

Faggildingarstofnuninni er heimilt að krefjast frekari skýringa á nauðsynlegri lagaþekkingu og tungumálakunnáttu samkvæmt framangreindu.

Þessi tilkynning skal send áður en ný sannprófun fer fram.

⁽¹⁾ Stjtið. EB L 293, 24.10.1990, bls. 1. Reglugerðinni var breytt með reglugerð (EBE) nr. 761/93 (Stjtið. EB L 83, 3.4.1993, bls. 1).

Faggildingarstofnunin skal ekki gera kröfu um önnur skilyrði sem hafa áhrif á rétt umhverfissannprófundans til að veita þjónustu í öðru aðildarríki en því þar sem faggildingin var veitt. Einkum skal lögð áhersla á að ekki verði innheimt tilkynningargjald er valdið gæti mismunun. Faggildingarstofnunin skal heldur ekki nota málsmeðferðina við tilkynningu til að teyja fyrir komu umhverfissannprófundans. Öll vandkvæði við að eftirlit sé haft með umhverfissannprófundanum á þeim degi, sem tilkynnt var um, skulu rökstudd með fullnægjandi hætti. Ef kostnaður fellur til vegna eftirlits er faggildingarstofnuninni heimilt að innheimta viðeigandi gjöld.

Ef faggildingarstofnunin, sem fer með eftirlit, er ekki fullviss um gæði þeirrar vinnu sem umhverfissannprófundinn innir af hendi skal senda eftirlitsskýrsluna til hlutaðeigandi umhverfissannprófanda, faggildingarstofnunarinnar, sem veitti faggildinguna, til þar til bærrar stofnunar á þeim stað þar sem stofnunin, sem verið er að sannprófa, er staðsett og, ef um frekari ágreining er að ræða, til samstarfsvetvangs faggildingarstofnana.

Stofnunum er ekki heimilt að synja faggildingarstofnunum um rétt til að hafa eftirlit með umhverfissannprófundanum með mati sem byggist á því að fylgjast með störfum hans við sannprófunarferlið.

5.4. Störf umhverfissannprófanda

5.4.1. Með fyrirvara um eftirlitsvald aðildarríkjanna að því er varðar lagaskyldur skulu störf umhverfissannprófanda felast í eftirliti með því:

a) að allar kröfur þessarar reglugerðar séu uppfylltar um upphaflega umhverfisrýni, ef við á, umhverfisstjórnunarkerfi, umhverfisúttekt og niðurstöður hennar og umhverfisfirlýsingu,

b) að gögnin og upplýsingarnar séu áreiðanleg, trúverðug og rétt í:

— umhverfisfirlýsingunni (liðir 3.2 og 3.3 í III. viðauka),

— umhverfisupplýsingunum sem á að fullgilda (liður 3.4 í III. viðauka).

Umhverfissannprófundinn skal einkum rannsaka á áreiðanlegan og fagmannlegan hátt tæknilegt gildi upphaflegu umhverfisrýnninnar, ef við á, eða úttektar eða annarra aðferða, sem fyrirtækið/stofnunin beitir, án þess að endurtaka þessar aðferðir að óþörfu. Umhverfissannprófundinn skal m.a. beita skyndikönnunum til að ákvarða hvort niðurstöður eigin úttektar fyrirtækisins/stofnunarinnar séu áreiðanlegar.

5.4.2. Þegar fyrsta sannprófunin fer fram skal umhverfissannprófundinn einkum ganga úr skugga um að fyrirtækið/stofnunin uppfylli eftirfarandi kröfur:

a) upp hafi verið tekið umhverfisstjórnunarkerfi sem er starfrækt að fullu í samræmi við I. viðauka,

b) fyrir liggi ítarleg, skipulögð úttektaráætlun sem hefur þegar verið hrint í framkvæmd í samræmi við II. viðauka þannig að a.m.k. hafi verið fjallað um þau svið þar sem umhverfisáhrifin eru mest,

c) að einni rýnumferð stjórnenda sé lokið,

d) að útbúin hafi verið umhverfisfirlýsing í samræmi við lið 3.2 í III. viðauka.

5.4.3. Samræmi við lög

Umhverfissannprófundinn skal tryggja að fyrirtækið/stofnunin hafi yfir að ráða málsmeðferð til að hafa eftirlit með þeim þáttum starfseminnar sem háðir eru viðeigandi lögum bandalagsins eða innlendum lögum og að með slíkri málsmeðferð sé kleift að tryggja að þau séu uppfyllt. Eftirlit með úttektinni skal einkum færa sönnur á að fyrirliggjandi málsmeðferð geti tryggt samræmi við lög.

Umhverfissannprófundinn skal ekki fullgilda umhverfisfirlýsinguna ef hann kemst að því við sannprófunarferlið, t.d. við skyndikannanir, að fyrirtækið/stofnunin starfi ekki í samræmi við lög.

5.4.4. Skilgreining á fyrirtæki/stofnun

Þegar umhverfissannprófandi sannprófar umhverfisstjórnunarkerfið og fullgildir umhverfisfirlýsinguna skal hann tryggja að einstakar rekstrareiningar fyrirtækisins/stofnunarinnar séu skilgreindar með ótvíræðum hætti og svari til raunverulegrar skiptingar starfseminnar. Inntak yfirlýsingarinnar skal með skýrum hætti taka til mismunandi hluta fyrirtækisins/stofnunarinnar sem EMAS gildir um.

5.5. Skilyrði fyrir umhverfissannprófanda þegar hann innir störf sín af hendi

5.5.1. Umhverfissannprófandinn skal starfa innan ramma faggildingar sinnar á grundvelli skriflegs samkomulags við fyrirtækið/stofnunina þar sem umfang verksins er skilgreint, umhverfissannprófandanum er gert kleift að starfa á faglegan, sjálfstæðan hátt og fyrirtækinu/stofnuninni er gert skylt að sýna nauðsynlega samvinnu.

5.5.2. Sannpröfun felur í sér rannsókn skjala, heimsókn til fyrirtækisins/stofnunarinnar og einkum viðræðum við starfsmenn, samningu skýrslu til stjórnar fyrirtækisins/stofnunarinnar og lausn fyrirtækisins/stofnunarinnar á þeim vandamálum sem sett eru fram í skýrslunni.

5.5.3. Þau skjöl, sem rannsaka skal áður en fyrirtækið/stofnunin er heimsótt, taka til grundvallarupplýsinga um fyrirtækið/stofnunina og þá starfsemi, sem þar fer fram, umhverfisstefnu og -áætlun, lýsingu á umhverfisstjórnunarkerfinu, sem fyrirtækið/stofnunin notar, upplýsingar um umhverfisrýni eða -úttekt, sem unnin er, skýrslu um þá rýni eða úttekt og úrbætur í framhaldi af henni og drög að umhverfisfirlýsingu.

5.5.4. Umhverfissannprófandinn skal útbúa skýrslu til stjórnar stofnunarinnar. Í skýrslunni skal tilgreina:

a) öll atriði sem viðkoma því starfi sem umhverfissannprófandinn innir af hendi,

b) aðstæður í fyrirtækinu/stofnuninni í upphafi þegar umhverfisstjórnunarkerfi er tekið í notkun,

c) dæmi um almennt ósamræmi við ákvæði þessarar reglugerðar, einkum:

— tæknilega vankanta umhverfisrýnninnar eða úttektaraðferðarinnar eða umhverfisstjórnunarkerfisins eða einhvers annars viðeigandi ferlis,

— frávik frá drögum að umhverfisfirlýsingunni ásamt nákvæmri lýsingu á breytingum á umhverfisfirlýsingunni eða viðbótum við hana,

d) samanburð við fyrri yfirlýsingar og mat á árangri fyrirtækisins/stofnunarinnar.

5.6. Sannpröfunartíðni

Í samráði við fyrirtækið/stofnunina skal umhverfissannprófandinn setja fram áætlun til að tryggja að öll atriði, sem krafist er vegna EMAS-skráningar, séu sannprófuð á tímabili sem er ekki lengra en 36 mánuðir. Auk þess skal umhverfissannprófandinn ekki sjaldnar en á 12 mánaða fresti fullgilda allar uppfærðar upplýsingar í umhverfisfirlýsingunni. Frávik frá því hversu oft skal uppfæra eru heimil við kringumstæður sem mælt er fyrir um í leiðbeiningum framkvæmdastjórnarinnar sem samþykktar voru í samræmi við málsmeðferðina sem mælt var fyrir um í 2. mgr. 14. gr.

VI. VIÐAUKI

UMHVERFISÞÆTTIR

6.1. Almennir þættir

Fyrirtæki/stofnun skal taka alla umhverfisþætti, sem varða starfsemi, vörur og þjónustu þess eða hennar, til athugunar og ákveða, á grundvelli viðmiðana þar sem tekið er tillit til löggjafar bandalagsins, hvaða umhverfisþættir hafa veruleg áhrif í því skyni að nota þá sem grundvöll til að setja sér almenn og sértæk markmið í umhverfismálum. Þessar viðmiðanir skulu vera aðgengilegar almenningi.

Fyrirtæki/stofnun skal taka til athugunar bæði beina og óbeina umhverfisþætti sem varða starfsemi, vörur og þjónustu þess eða hennar.

6.2. Beinir umhverfisþættir

Þessir þættir taka til starfsemi fyrirtækis/stofnunar, sem það eða hún hefur stjórn yfir, og geta falið í sér eftirfarandi atriði en takmarkast þó ekki við þau:

- a) losun í andrúmsloft,
- b) losun í vatn,
- c) aðgerðir til að koma í veg fyrir myndun fasts og annars úrgangs, einkum hættulegs úrgangs, endurvinnslu slíks úrgangs, endurnotkun, flutning og förgun hans,
- d) notkun og mengun lands,
- e) notkun náttúruauðlinda og hráefna (þ.m.t. orku),
- f) staðbundna þætti (hávaða, titring, lykt, ryk, sjónræna þætti o.s.frv.),
- g) þætti sem varða flutning (bæði með tilliti til vara, þjónustu og starfsfólks),
- h) hættu á umhverfisslysum og umhverfisáhrif sem koma fram eða er líklegt að komi fram í kjölfar atvika, slysa og hugsanlegs neyðarástands,
- i) áhrif á líffræðilega fjölbreytni.

6.3. Óbeinir umhverfisþættir

Starfsemi, vörur og þjónusta fyrirtækis/stofnunar geta leitt til þess að það eða hún hafi ekki fulla stjórn á mikilvægum umhverfisþáttum.

Þessir þættir geta falið í sér eftirfarandi atriði en takmarkast þó ekki við þau:

- a) atriði sem snerta vörur (hönnun, þróun, umbúðir, flutning, notkun og endurnýtingu eða förgun úrgangs),
- b) fjárfestingar, lánveitingar og tryggingastarfsemi,
- c) nýja markaði,
- d) val á þjónustu og samsetning hennar (t.d. flutninga- eða veitingarekstur),
- e) stjórnsýslu- og skipulagsákvæðanir,
- f) vöruflokkasamsetningu,
- g) árangur og starfsvenjur verktaka, undirverktaka og birgja í umhverfismálum.

Fyrirtæki/stofnanir verða að geta sýnt fram á að mikilvægir umhverfisþættir í tengslum við innkaupaáðferðir þeirra hafi verið skilgreindir og að fjallað sé um veruleg áhrif í tengslum við þessa þætti innan stjórnunarkerfisins. Fyrirtækið/stofnunin skal leitast við að tryggja að birgjarnir og þeir sem koma fram fyrir hönd fyrirtækisins/stofnunarinnar starfi í samræmi við umhverfisstefnu fyrirtækisins/stofnunarinnar þegar þeir inna af höndum þá starfsemi sem fram fer vegna samningsins.

Að því er þessa óbeinu umhverfisþætti varðar skal fyrirtæki/stofnun íhuga hversu mikil áhrif það eða hún getur haft á þessa þætti og til hvaða ráðstafanna er hægt að gripa til að draga úr áhrifunum.

6.4. Mikilvægi umhverfisþáttanna

Það er skylda fyrirtækis/stofnunar að skilgreina viðmiðanir til að meta mikilvægi umhverfisþátta í tengslum við starfsemi, vörur og þjónustu þess eða hennar til að ákvarða hverjir þeirra hafa veruleg umhverfisáhrif. Viðmiðanirnar, sem fyrirtæki/stofnun þróar, skulu vera tæmandi, gera óháð eftirlit mögulegt, vera samanburðarnákvæmar og aðgengilegar almenningi.

Sjónarmið sem tekið er tillit til þegar settar eru viðmiðanir fyrir mat á mikilvægi umhverfisþátta fyrirtækis/stofnunar geta falið í sér eftirtalin atriði en takmarkast þó ekki við þau:

- a) upplýsingar um ástand umhverfisins til að skilgreina starfsemi, vörur og þjónustu fyrirtækisins/stofnunarinnar sem kunna að hafa umhverfisáhrif,
- b) fyrirliggjandi gögn stofnunarinnar um efnis- og orkuúlag, frárennsli, úrgang og losun með tilliti til áhættu,
- c) sjónarmið hagsmunaaðila,
- d) umhverfisstarfsemi stofnunarinnar sem fellur undir lagaákvæði,
- e) innkaup,
- f) hönnun, þróun, framleiðsla, dreifing, þjónusta, notkun, endurnotkun, endurvinnsla og förgun vara fyrirtækisins/stofnunarinnar,
- g) þá starfsemi fyrirtækisins/stofnunarinnar sem mesti umhverfistengdi kostnaður og mesti umhverfistengdi ávinningur hlýst af.

Við mat á því hve veruleg umhverfisáhrif hljóta af starfsemi fyrirtækisins/stofnunarinnar skal fyrirtækið/stofnunin ekki einungis hafa í huga venjuleg rekstarkilyrði heldur einnig skilyrði við ræsingu og stöðvun og neyðarástand sem skynsamlegt er að ætla að hefði mátt sjá fyrir. Taka skal tillit til fyrri, núverandi og fyrirhugaðrar starfsemi.

*VII. VIÐAUKI***UMHVERFISRÝNI****7.1. Almenn atriði**

Fyrirtæki/stofnun, sem ekki hefur lagt fram nauðsynlegar upplýsingar til að skilgreina og meta mikilvæga umhverfisþætti skv. VI. viðauka, verða að beita umhverfisrýni til að komast að því hver núverandi staða þeirra er með tilliti til umhverfisins. Allir umhverfisþættir fyrirtækisins/stofnunarinnar skulu lagðir til grundvallar þegar umhverfisstjórnunarkerfinu er komið á fót.

7.2. Kröfur

Rýnin skal taka til fimm meginviða:

- a) laga- og stjórnsýslukrafna og annarra krafna sem fyrirtækið/stofnunin skal uppfylla,
- b) greiningar á öllum umhverfisþáttum, sem hafa veruleg umhverfisáhrif í samræmi við VI viðauka og eru greindir eftir bæði megin- og eiginlegum eiginleikum, eftir því sem við á, og samsetningar skráar yfir þá sem teljast mikilvægir,
- c) lýsing á viðmiðunum við mat á vægi umhverfisáhrifanna í samræmi við lið 6.4. í VI. viðauka,
- d) rannsóknar á öllum starfsvenjum og aðferðum sem notaðar eru í tengslum við umhverfisstjórnun,
- e) mats á afturverkun vegna rannsókna á fyrri tilvikum.

VIII. VIÐAUKI

SKRÁNINGARUPPLÝSINGAR

Lágmarkskröfur

Heiti fyrirtækisins/stofnunarinnar:
Heimilisfang fyrirtækisins/stofnunarinnar:
Tengiliður:
Kóði atvinnugreinaflokkunar Evrópubandalagsins (NACE) fyrir starfsemina:
Fjöldi starfsmanna:

Heiti umhverfissannprófundans:
Faggildingarnúmer:
Umfang faggildingar:
Dagsetning næstu umhverfisyfirlýsingar:
Heiti lögbærs eftirlitsyfirvalds eða -yfirvalda fyrir stofnunina og upplýsingar um tengiliði:

Gjört í þann .../.../2000

Undirskrift fulltrúa fyrirtækisins/stofnunarinnar

.....
